

ŠOLSKI CENTER ZA POŠTO,
EKONOMIJO IN TELEKOMUNIKACIJE

RAZISKOVALNA NALOGA

SPREMEMBE V TURISTIČNI PANOGI ZARADI KORONAKRIZE

Področje: turizem

Mentor:

Ana Godec, univ. dipl. ekon.

Avtor:

Borut Rupnik

Logatec, december 2020

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. Ani Godec za pomoč in strokovno vodenje pri pisanju raziskovalne naloge. S koristnimi nasveti, pripombami in podatki me usmerjala do zaključka naloge in pripomogla, da sem raziskovalno nalogo izvedel in spisal brez večjih zapletov.

POVZETEK

V raziskovalni nalogi proučujem vpliv novega koronavirusa na slovenski turizem, sprejete državne ukrepe za omilitev ekonomskih posledic epidemije na področju turistične gospodarske dejavnosti, s poudarkom na turističnih bonih, spremembe pri destinaciji dopustovanja slovenskih turistov in zadovoljstvo turističnih delavcev s sprejetimi vladnimi ukrepi. V teoretičnem delu sem najprej raziskal osnovne pojme, obseg turistične dejavnosti v Sloveniji pred korona krizo in med korona krizo ter unovčevanje turističnih bonov. V raziskovalnem delu sem uporabil spletna anketna vprašalnika za turistične gospodarske subjekte in prejemnike turističnih bonov. Ugotovil sem, da je epidemija močno vplivala na obseg slovenskega turizma, strukturo gostov, destinacijo dopustovanja Slovencev in da so turistični boni omilili ekonomski vpliv korona krize na slovensko turistično gospodarsko dejavnost. Izjema pri tem je Ljubljana, kjer je bilo unovčenih zelo malo turističnih bonov.

KLJUČNE BESEDE: turizem, epidemija, COVID-19, turistični boni, Slovenija

ABSTRACT

In my research, I study the impact of the new Coronavirus on Slovenian tourism, the measures adopted by the Slovenian Government to mitigate the economic consequences of the epidemic in the field of tourism economic activity, with an emphasis on tourist vouchers, changes in holiday destinations of Slovenian tourists, including satisfaction of tourism workers with the adopted government measures. In the theoretical part, I first research the basic concepts, the scope of tourist activity in Slovenia before and during the coronavirus crisis, as well as the redemption of tourist vouchers. In the research part, I use two online questionnaires, one for business entities providing tourism facilities and the other for the recipients of tourist vouchers. I find that the epidemic has had a strong impact on the scope of Slovenian tourism, the structure of guests, and the holiday destination of Slovenians, but also that tourist vouchers have thus mitigated the economic impact of the coronavirus crisis on the Slovenian tourism economic activity. However, one exception to this remains the city of Ljubljana where very few tourist vouchers have been redeemed.

KEYWORDS: tourism, epidemic, COVID-19, tourist vouchers, Slovenia

Kazalo vsebine:

Stran:

1	UVOD	9
2	NAMEN	9
3	CILJI RAZISKOVALNE NALOGE	9
3.1	METODE DELA	9
3.2	POTEK NALOGE.....	10
4	TEORETIČNI DEL.....	10
4.1	NASPLOŠNO O TURIZMU.....	10
5	TURISTIČNA DEJAVNOST V SLOVENIJI	Napaka! Zaznamek ni definiran.
6	EPIDEMIJA COVID-19 – ZDRAVSTVENI VIDIK	16
7	UKREPI DRŽAVE ZA OMILITEV EKONOMSKIH POSLEDIC EPIDEMIJE COVID-19 NA TURIZEM	18
8	RAZISKOVALNI DEL.....	23
8.1	CILJI RAZISKOVALNEGA DELA	23
9	METODE DELA.....	24
10	ANALIZA ODGOVOROV POSAMEZNIKOV IN TURISTIČNIH SUBJEKTOV	25
10.1	ODGOVORI POSAMEZNIKOV	25
10.1.1	Analiza odgovorov	25
10.1.2	Ugotovitve	43
10.2	ODGOVORI TURISTIČNIH SUBJEKTOV.....	44
10.2.1	Analiza odgovorov	44
10.2.2	Ugotovitve	59
10.3	PREGLED UGOTOVITEV IN TESTIRANJE HIPOTEZ.....	60
11	ZAKLJUČEK.....	61
12	VIRI IN LITERATURA	63

Kazalo slik

Graf 1: Nočitve domačih in tujih gostov od leta 2015 do leta 2019.....	12
Graf 2: Nočitve domačih in tujih gostov v prvih devetih mesecih 2020.....	12
Graf 3: Nočitve tujih gostov po državi prihoda v prvih devetih mesecih 2020.....	13
Graf 4: Nočitve domačih in tujih gostov po državi prihoda v prvih devetih mesecih 2019 in 2020.....	13
Graf 5: Nočitve domačih in tujih turistov po vrsti objekta v prvih devetih mesecih 2019 in 2020.....	14
Graf 6: Nočitve domačih in tujih turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 po vrstah občin	15
Graf 7: Skupni znesek unovčenih bonov v prvih desetih občinah po višini unovčenih bonov na dan 1. 10. 2020	21
Graf 8: Skupen znesek unovčenih bonov v izbranih občinah	21
Graf 9: Spol anketirancev	25
Graf 10: Starostne skupine.....	26
Graf 11: Stopnja izobrazbe.....	27
Graf 12: Življenjski status	28
Graf 13: Statistična regija bivališča	29
Graf 14: Unovčitev turističnega bona	30
Graf 15: Nastanitveni objekt unovčitve turističnega bona.....	31
Graf 16: Destinacija unovčitve turističnega bona.....	32
Graf 17: Čas bivanja, plačan s turističnimi boni.....	33
Graf 18: Višina doplačila nastanitve in prehrane	34
Graf 19: Vpliv turističnih bonov na dopust	35
Graf 20: Razlog nekoriščenja turističnega bona	36
Graf 21: Vpliv ukrepa na omilitev posledic konoravirusa na turistično dejavnost..	37
Graf 22: Lokacija letošnjega dopusta	38
Graf 23: Lokacija letošnjega dopusta v tujini	39
Graf 24: Lokacija dopusta v letu 2019.....	40
Graf 25: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019	41
Graf 26: Lokacija dopusta v letu 2019 in 2020	41

Graf 27: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019 in 2020	42
Graf 28: Vrsta nastanitvenega objekta	44
Graf 29: Regija, v kateri se nahaja nastanitveni objekt.....	45
Graf 30: Kategorija nastanitvene zmogljivosti.....	46
Graf 31: Občina nastanitvenega objekta	47
Graf 32: Zasedenost sob v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 (v %).	48
Graf 33: Povprečna dosežena cena na prodano sobo (ARR) v EUR v prvih devetih mesecih 2019 in 2020	50
Graf 34: Povprečna dolžina bivanja turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020	51
Graf 35: Število stalno zaposlenih / samozaposlenih	52
Graf 36: Delež zaposlenih, odpuščenih zaradi koronakrize	53
Graf 37: Odstotek zmanjšanja števila sezonskih delavcev	54
Graf 38: Delež domačih gostov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020	55
Graf 39: Delež prihodka nastanitve, ki ga predstavljajo turistični boni od 19. 6. 2020 do 30. 9. 2020	56
Graf 40: Ukrep vlade je omilil vpliv koronavirusa na slovenski turizem	57
Graf 41: Vladni ukrepi, ki so pomagali pri prebroditvi krize.....	58
Slika 1 : Dnevno število potrjenih primerov COVID-19 od 12. marca do vključno 30. maja 2020.....	17
Slika 2: Vrednost unovčenih bonov po občinah (Stanje na dan 20. 8. 2020)	20
Slika 3: Vrednost unovčenih bonov po statističnih regijah na dan 20. 8. 2020	22
Slika 4: Od kod prihajajo gostje, ki so unovčili turistični bon v občini Piran na dan 20. 8. 2020	22

Kazalo tabel

Tabela 1: Anketirani po starostnih skupinah.....	26
Tabela 2: Anketirani po stopnji izobrazbe.....	27
Tabela 3: Anketirani glede na življenjski status	28
Tabela 4: Statistična regija bivanja anketirancev.....	29
Tabela 5: Unovčitev turističnega bona	30

Tabela 6: Nastanitveni objekt koriščenja turističnega bona	31
Tabela 7: Destinacija koriščenja turističnega bona.....	32
Tabela 8: Dolžina bivanja, plačan s turističnimi boni	33
Tabela 9: Višina doplačila nastanitve in prehrane	34
Tabela 10: Vpliv turističnih bonov na koriščenje dopusta	35
Tabela 11: Razlog nekoriščenja turističnega bona.....	36
Tabela 12: Vpliv ukrepa na omilitev posledic koronavirusa na turistično dejavnost	37
Tabela 13: Lokacija letošnjega dopusta	38
Tabela 14: Lokacija letošnjega dopusta v tujini	39
Tabela 15: Lokacija dopusta v letu 2019	39
Tabela 16: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019	40
Tabela 17: Lokacija dopusta v letu 2019 in 2020	41
Tabela 18: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019 in 2020	42
Tabela 19: Vrsta nastanitvenega objekta	44
Tabela 20: Regija, v kateri se nahaja nastanitveni objekt.....	45
Tabela 21: Kategorija nastanitvenih zmogljivosti.....	46
Tabela 22: Občina nastanitvenega objekta	47
Tabela 23: Zasedenost sob v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 (v %).....	48
Tabela 24: Povprečna dosežena cena na prodano sobo (ARR) v EUR v prvih devetih mesecih 2019 in 2020.....	49
Tabela 25: Povprečna dolžina bivanja turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020	51
Tabela 26: Število stalno zaposlenih / samozaposlenih	52
Tabela 27: Delež zaposlenih, odpuščenih zaradi koronakrize.....	53
Tabela 28: Odstotek zmanjšanja števila sezonskih delavcev	54
Tabela 29: Delež domačih gostov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020	55
Tabela 30: Delež prihodka nastanitve, ki ga predstavljajo turistični boni od 19. 6. 2020 do 30. 9. 2020	56
Tabela 31: Vpliv izdaje turističnih bonov na omilitev vpliva koronavirusa na slovenski turizem.....	57
Tabela 32: Ukrepi vlade, ki so pomagali pri prebroditvi krize	58

1 UVOD

Za raziskovalno nalogo sem se odločil, saj me področje turizma zelo zanima, predvsem pa sem želel preučiti, kako je na to gospodarsko dejavnost vplival koronavirus in kako se je država odzvala, da bi ublažila ekonomske posledice krize v tej panogi. V tem letu je prišlo v turistični dejavnosti do številnih sprememb, katerim so se morali turistični delavci prilagoditi, prav tako pa so se zaradi različnih omejitev morali prilagoditi tudi državljani.

2 NAMEN

Namen naloge je razširiti svoj spekter znanja in odkriti, kako je koronavirus vplival na turistično panogo in kako se je ta odzvala na krizo.

3 CILJI RAZISKOVALNE NALOGE

V raziskovalni nalogi želim ugotoviti naslednje:

- Ali je koronavirus vplival na turistično dejavnost v Sloveniji?
- Ali so ukrepi vlade zajezili krizo v tej pomembni gospodarski dejavnosti?
- Ali se je spremenilo razmerje med domačimi in tujimi gosti?
- Kako so se ponudniki turističnih storitev prilagodili nastali situaciji?
- Kako so se Slovenci prilagodili nastali situaciji?

3.1 METODE DELA

V nalogi sem uporabil več metod raziskovalnega dela.

- Uporaba virov in literature.
- Analize in vrednotenja statističnih podatkov.
- Anketa-metoda anketiranja med prebivalci Slovenije in turističnimi subjekti.

3.2 POTEK NALOGE

Najprej sem se lotil teoretičnega dela. Opisal sem osnovne pojme, obseg in značilnosti slovenske turistične dejavnosti, kratko predstavil zdravstveni vidik novega koronavirusa, nato sem proučil zakonodajne ukrepe države za zaježitev posledic epidemije na slovensko turistično dejavnost, pregledal strokovne članke in drugo literaturo.

Drugi del naloge je raziskovalni. Sestavil sem vprašalnik za prejemnike turističnih bonov in za turistične gospodarske subjekte ter določil hipoteze in cilje.

Vzorec anketirancev sem analiziral in predstavil rezultate.

4 TEORETIČNI DEL

4.1 SPLOŠNO O TURIZMU

Ob koncu 19. stoletja se prvič srečamo z opredelitvijo pojma turizem, s čimer sta dva švicarska avtorja postavila prve temelje turizmu. Čeprav je bila njuna definicija turizma nepopolna, je bila za tiste čase zadostna. Beseda turizem izhaja iz grške besede tornos, kar pomeni šestilu podobno orodje (Turnšek, 2002, str. 5).

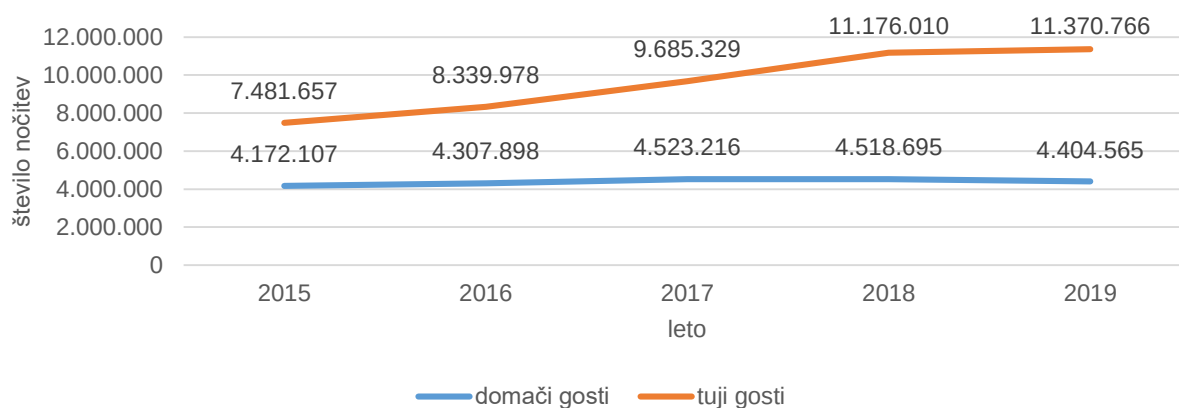
Turizem je pojem, pod katerim običajno razumemo potovanje zaradi razvedrila ali oddiha in njegove spremljajoče dejavnosti. Turizem je splet pojavov in odnosov, povezanih z aktivnostjo oseb, ki potujejo in bivajo v krajih zunaj svojega stalnega bivališča, neprekinjeno do največ enega leta zaradi preživljanja prostega časa, zabave in poslovnih zadev.

5 TURISTIČNA DEJAVNOST V SLOVENIJI

Slovenija je geografsko zelo raznolika država, ki ima mnogo naravnih in kulturnih lepot in razvito turistično ponudbo. Leži na stičišču gorskega, sredozemskega in celinskega podnebja. Tuji turisti zelo radi obiskujejo Slovenijo. V zadnjih letih je turizem v Sloveniji doživel pravi razcvet in postaja čedalje pomembnejša gospodarska dejavnost. Slovenijo obiskujejo turisti z vsega sveta. Še vedno prevladujejo gosti iz sosednjih in drugih evropskih držav, v zadnjih letih pa je zaznati tudi velik porast turistov iz Bližnjega in Daljnega vzhoda.

Za tuje turiste so najbolj atraktivna obalna mesta (Portorož, Izola, Piran), prestolnica Ljubljana, v zimski sezoni smučišča (Planica, Kranjska Gora, Pohorje, Maribor), pri ljubiteljih toplic so zelo popularne terme z zdravilno termalno vodo (Terme 3000, Terme Banovci, Atomske toplice, Terme Čatež, Terme Lendava, Terme Olimia, Terme Ptuj, Terme Dolenjske Toplice, Zdravilišče Radenci in še kar nekaj drugih). Zelo zanimivi in obiskani pa so tudi kraji, ki so znani po svojih kulturnih znamenitostih (Lipica, Postojna, Škocjan) in kraji, ki so znani zaradi naravnih lepot (Bled, Bohinj, Mariborsko Pohorje).

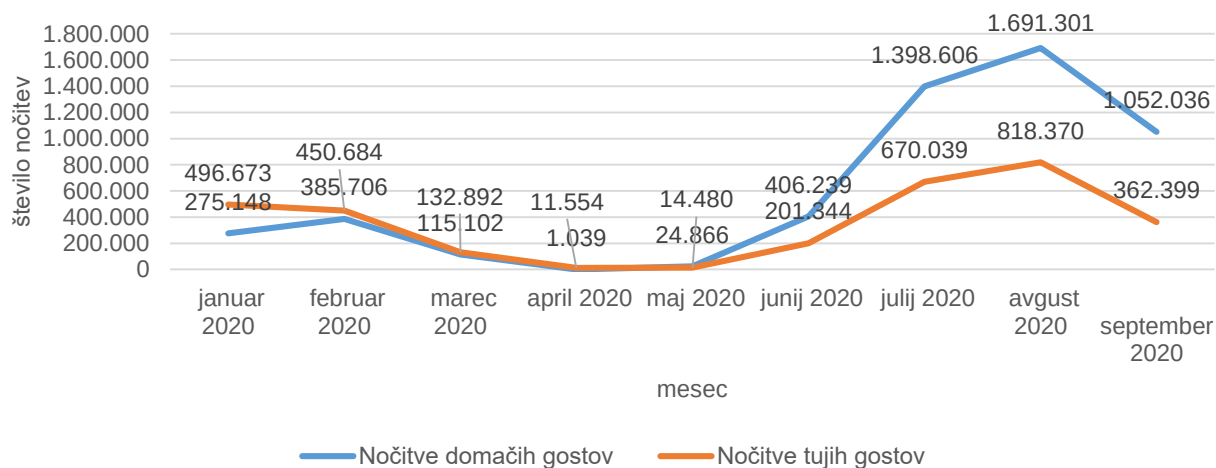
Število nočitev tujih gostov v zadnjih petih letih narašča in se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2015 povečalo za 52,0 %. Delež nočitev tujih gostov med vsemi gosti narašča. Leta 2015 je predstavljal 64,2 %, leta 2019 pa že 72,1 %. Število nočitev domačih gostov je v zadnjih letih dokaj konstantno in se giblje med 4,1 in 4,5 milijoni.

Graf 1: Nočitve domačih in tujih gostov od leta 2015 do leta 2019

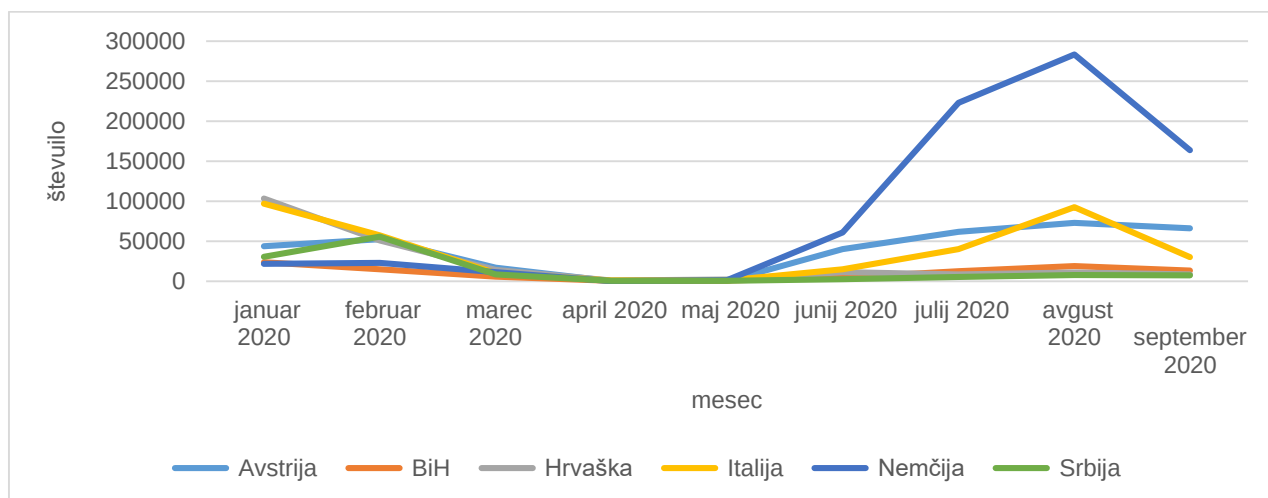
(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164466S.px/table/tableViewLayout2/>)

V prvih devetih mesecih leta 2020 je bil opazen močan upad nočitev domačih in tujih gostov. Upad je bil najmočnejši med februarjem in majem, saj je bila od 16. 3. do 15. 5. 2020 v Sloveniji razglašena epidemija COVID-19. V tem času so bile zaprte vse nenujne dejavnosti, omejena je bila možnost potovanja med občinami, pa tudi vstop v državo za državljane iz držav s slabšo epidemiološko sliko.

Graf 2: Nočitve domačih in tujih gostov v prvih devetih mesecih 2020

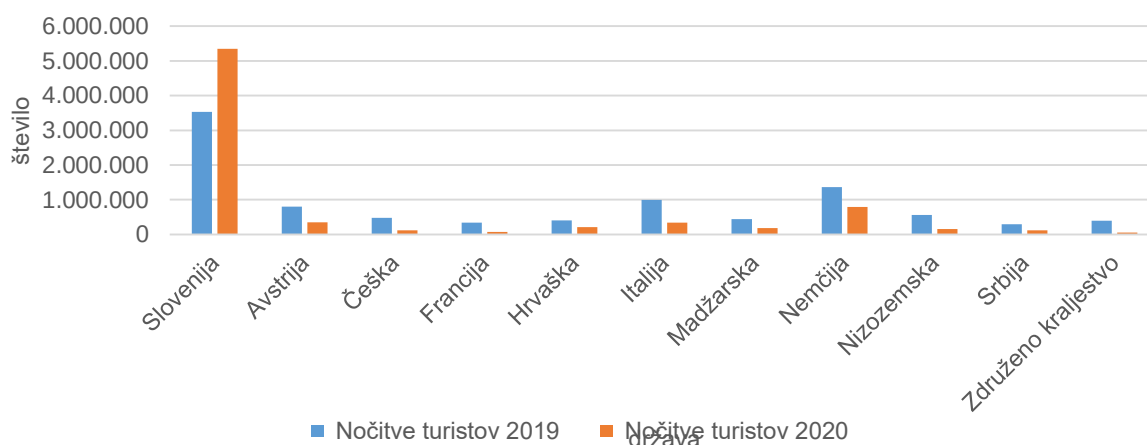
(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164466S.px/table/tableViewLayout2/>)

Graf 3: Nočitve tujih gostov po državi prihoda v prvih devetih mesecih 2020

(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/2164466S.px/table/tableViewLayout2/>)

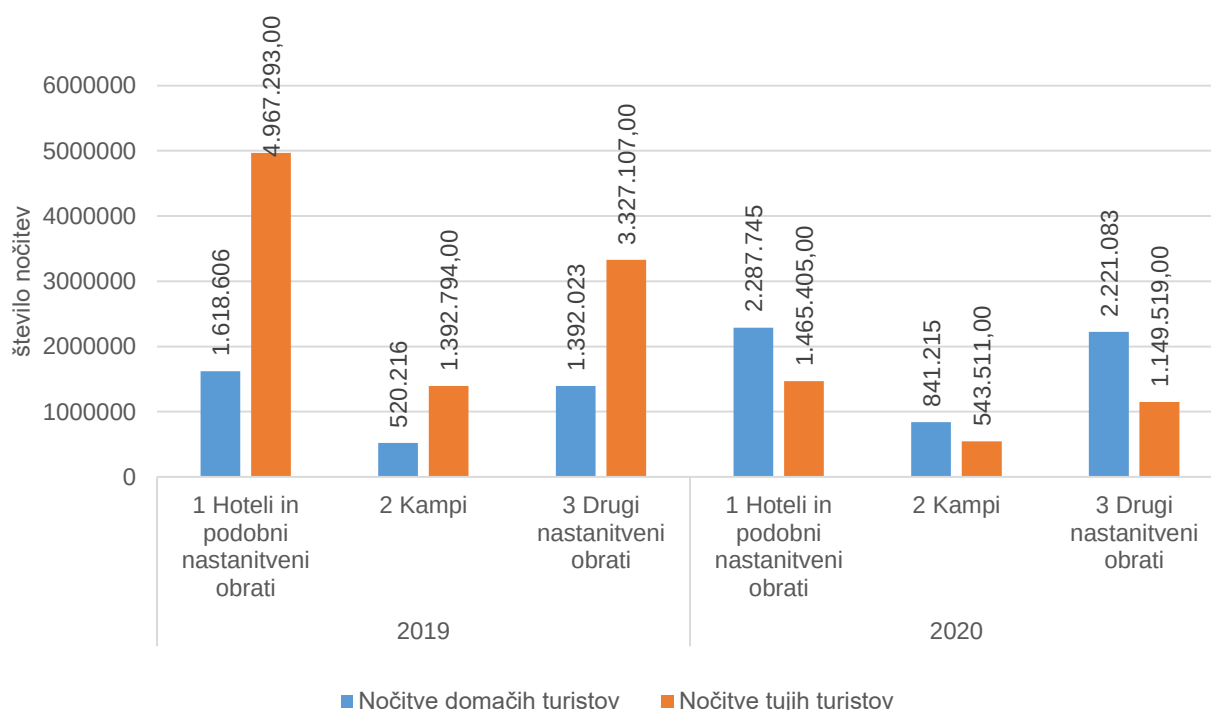
Iz spodnjega grafa je razvidno višje število nočitev slovenskih turistov v prvih devetih mesecih leta 2020 kot je bilo v enakem obdobju 2019. Pri nočitvah tujih turistov je obratna slika - v prvih devetih mesecih leta 2020 je bilo manj nočitev kot v letu 2019, kar je povezano z epidemijo COVID-19 in omejitvami glede vstopa tujih državljanov v Slovenijo.

Graf 4: Nočitve domačih in tujih gostov po državi prihoda v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/2164436S.px/table/tableViewLayout2/>)

V prvih devetih mesecih leta 2020 je v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019 opazen upad nočitev v vseh nastanitvenih objektih. Najvišji upad števila nočitev je v hotelih, in sicer za 43,0 %, v kampih in drugih nastanitvenih objektih pa je upad okoli 28 %. Primerjava gibanja števila nočitev domačih in tujih turistov pokaže, da se je v analiziranem obdobju število nočitev domačih turistov v hotelih povečalo za 41,3 %, število nočitev tujih turistov pa se je zmanjšalo za 70,5 %. Tudi v kampih in drugih nastanitvenih objektih se je število domačih turistov povečalo, število tujih pa zmanjšalo.

Graf 5: Nočitve domačih in tujih turistov po vrsti objekta v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

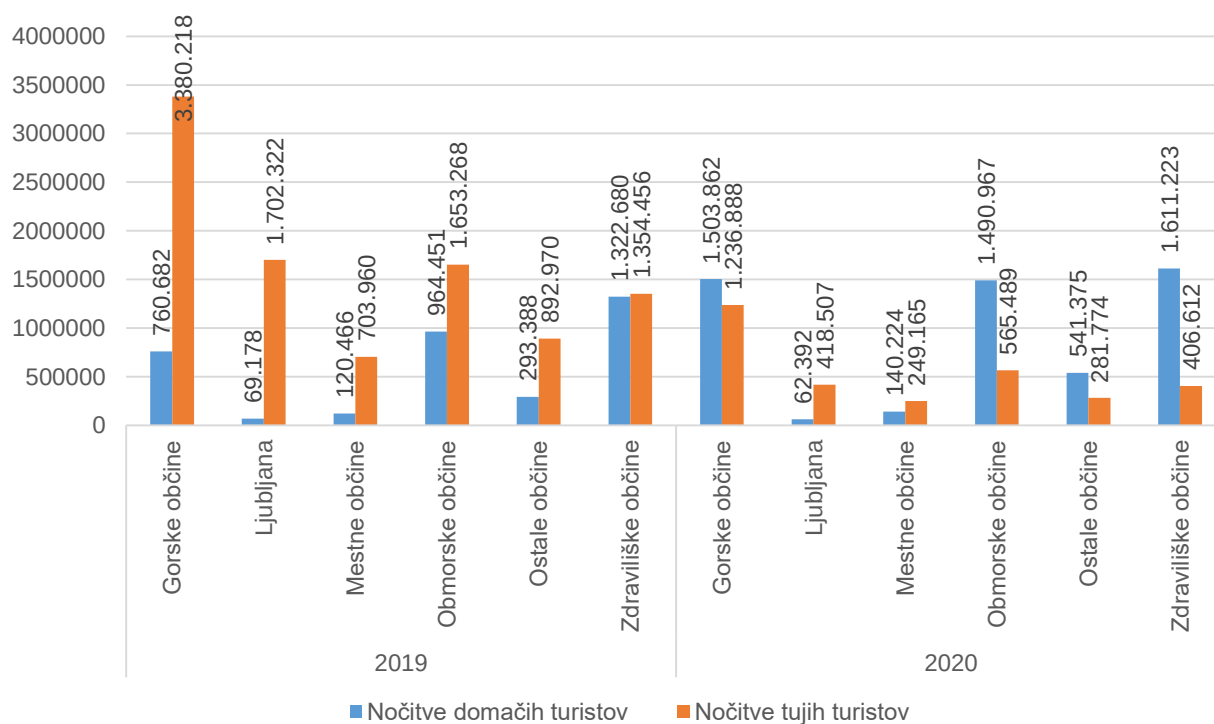
(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164518S.px>)

Pregled števila nočitev po občinah pokaže, da se je najbolj zmanjšalo število nočitev v Ljubljani, in sicer za 72,9 % ter v drugih mestnih občinah (za 52,8 %), kar je lahko povezano z upadom števila tujih turistov v letu 2020. Število nočitev tujih turistov se je v analiziranem obdobju v Ljubljani zmanjšalo za 75,4 %, v drugih mestnih občinah

pa za 64,6 %. Število nočitev domačih turistov v Ljubljani se je zmanjšalo zgolj za 9,8 %, v drugih mestnih občinah pa se je celo povečalo, in sicer za 16,4 %.

V obmorskih občinah, ki sicer beležijo 21,4 % upad nočitev, se je število nočitev domačih turistov povečalo kar za 55,0 %.

Spremenjena porazdelitev nočitev domačih gostov v letu 2020 je lahko povezana s preklicem epidemije, tveganjem potovanja v tujino in s tem povezanim večjim povpraševanjem.

Graf 6: Nočitve domačih in tujih turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 po vrstah občin

(<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164433S.px/table/tableViewLayout2/>)

6 EPIDEMIJA COVID-19 – ZDRAVSTVENI VIDIK

V glavnem mestu province Hubej, Wuhan, v Ljudski republiki Kitajski so decembra 2019 zaznali več primerov bolezni dihal. Pri bolnikih so izključili številne običajne povzročitelje pljučnic oziroma respiratornih okužb in potrdili okužbo z novim koronavirusom. Nov koronavirus so najprej poimenovali 2019-nCoV, kasneje pa ga preimenovali v SARS-CoV-2, bolezen, ki jo virus povzroča, pa COVID-19. Bolezen se kaže z bolečinami v mišicah in sklepih, utrujenostjo, slabim počutjem, praskanjem v žrelu, v manjšem deležu z drisko, povišano telesno temperaturo, suhim kašljem in kasneje z oteženim dihanjem. (Poročilo o aktivnostih zaščite, reševanja in pomoči ob pojavu bolezni COVID-19, str. 4)

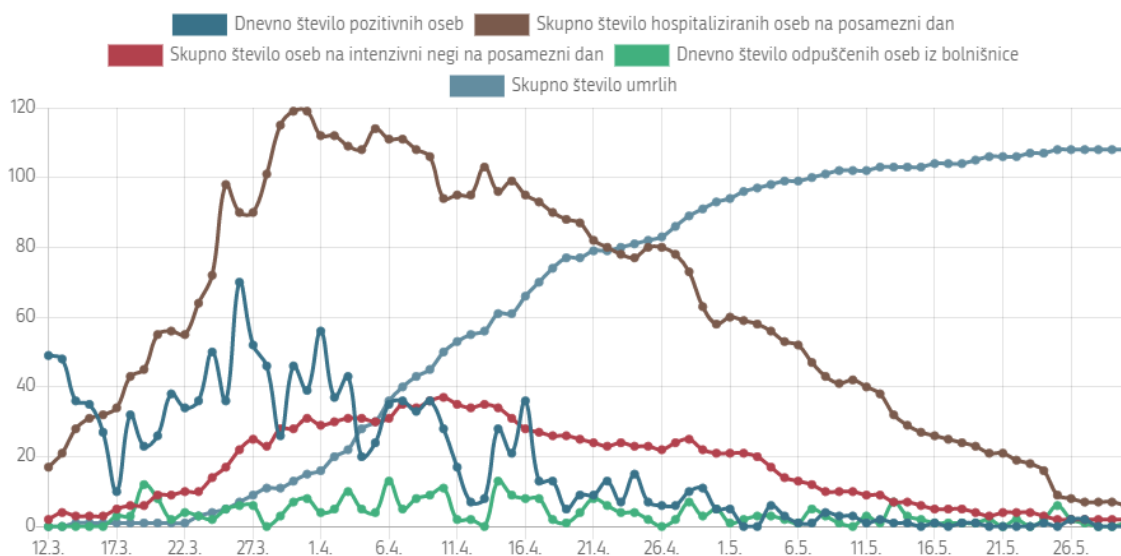
SARS-CoV-2 je sicer samo eden izmed virusov, ki lahko sprožijo povsem običajen prehlad ali najhujše oblike pljučnih bolezni z različnimi posledicami. Štirje virusi v tej skupini so človeški, trije pa se lahko prenašajo z živali na ljudi, to so SARS oziroma težji akutni respiratorni sindrom, MERS kot bližnjevzhodni respiratorni sindrom in SARS-CoV-2. Ker videz virusa spominja na obliko krone, ki je v latinščini poimenovana corona, je iz te latinske besede izpeljano tudi ime koronavirus. (Poročilo o aktivnostih zaščite, reševanja in pomoči ob pojavu bolezni COVID-19, str. 4).

Epidemija se je s Kitajske širila po celem svetu in zajela tudi evropske države. Prvi primeri okužbe so bili že januarja 2020 ugotovljeni v Franciji, Nemčiji in Italiji, februarja v Avstriji, Estoniji, Litvi in na Hrvaškem, marca pa še v Latviji, na Madžarskem, Poljskem in 4. marca 2020 tudi v Sloveniji.

11. marca 2020 je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila pandemijo.

Zaradi naraščanja števila okužb s koronavirusom v Sloveniji je bila 12. marca 2020 ob 18. uri z Odredbo ministra za zdravje o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV (COVID-19) na območju Republike Slovenije razglašena epidemija nalezljive bolezni pri ljudeh.

Do vključno 30. maja 2020 je bilo skupaj opravljenih 80.161 testiranj oseb za koronavirus SARS-CoV-2, od česar je bilo ugotovljenih 1473 pozitivnih oseb. Od začetka epidemije do 30. maja 2020 je zaradi COVID-19 umrlo 110 oseb.

Slika 1 : Dnevno število potrjenih primerov COVID-19 od 12. marca do vključno 30. maja 2020

(<https://www.nijz.si/sl/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19>)

7 UKREPI DRŽAVE ZA OMILITEV EKONOMSKIH POSLEDIC EPIDEMIJE COVID-19 NA TURIZEM

Turizem je ena od panog, ki jo je najbolj prizadela pandemija COVID-19. Turistične storitve (potovanje, prevozi, prenočitvene in gostinske zmogljivosti, rekreacija in kultura) ustvarijo okoli 10 % BDP Evropske unije; 267 milijonov (62 % prebivalstva) pa vsako leto opravi vsaj eno zasebno potovanje za oddih, 78 % jih dopust preživi v svoji državi ali drugi državi članici EU. Vse te dejavnosti so pomembne, v nekaterih regijah celo prevladujoč ali skoraj edini vir zaposlitve in dohodkov. V turizmu deluje 2,4 milijona podjetij, od teh je 90 % malih ali srednje velikih podjetij. Med članicami EU, ki so najbolj odvisne od turizma, so po podatkih Evropske komisije naslednje države: Hrvaška (25 % BDP), Ciper (22 % BDP), Grčija (21 % BDP), Portugalska (19 % BDP), Avstrija, Estonija, Španija (15 % BDP), Italija (13 % BDP), Slovenija, Bolgarija (12 % BDP), Malta (11 % BDP), Francija (10 % BDP) in Nemčija (9 % BDP) (Povzeto po https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/travel-during-coronavirus-pandemic/eu-helps-reboot-europes-tourism_sl)

Državni zbor republike Slovenije je na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE), ki je začel veljati 1. 6. 2020. Med številnimi ukrepi za izboljšanje gospodarskega položaja je bila tudi uvedba bonov na področju potrošnje v turizmu. Omenjeni zakon v 35. členu določa, da je upravičenec do bona v višini 200 eurov oseba s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji na dan 13. marca 2020, ki je polnoletna oseba oziroma oseba, ki bo v letu 2020 dopolnila 18 let. Ostale osebe, ki ne izpolnjujejo starostnega pogoja, izpolnjujejo pa pogoj glede stalnega prebivališča, pa so upravičene do bona v višini 50 eurov. (Povzeto po <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-1195?sop=2020-01-1195>)

Bon se glasi na upravičenca in se je prvotno lahko unovčil do 31. decembra 2020. Z novelo zakona o interventnih ukrepih je bil zaradi drugega vala epidemije rok unovčitve bonov podaljšan do 31. 12. 2021. Bon je evidentiran kot dobroimetje v

korist upravičenca v informacijskem sistemu FURS. Povračilo sredstev s strani FURS na podlagi unovčenih bonov se izvede najpozneje v 30 dneh. Bon se pri ponudniku na področju turizma lahko unovči za nastanitev ali za nastanitev z zajtrkom. Podrobnejše določbe glede unovčitve bonov ureja Uredba o načinu unovčitve bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma, povračilu sredstev preko informacijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije ter načinu vodenja in upravljanja evidence bonov. (Povzeto po <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED8114>)

Ponudnik na področju turizma, pri kateremu se bon unovči, je za potrebe tega člena zakona poslovni subjekt, ki je bil na dan 13. marca 2020:

- vpisan v Poslovni register Slovenije in
- vpisan v register nastanitvenih obratov, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javno pravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES), kot izvajalec dejavnosti nastanitvenega obrata in
- opravlja dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) po Prilogi I: Standardna klasifikacija dejavnosti – SKD 2008 in Priloga II: Pojasnila k standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2008:
 - 55.100 – Dejavnost hotelov in drugih podobnih nastanitvenih obratov,
 - 55.201 – Počitniški domovi in letovišča,
 - 55.202 – Turistične kmetije s sobami,
 - 55.203 – Oddajanje zasebnih sob gostom,
 - 55.204 – Planinski domovi in mladinska prenočišča,
 - 55.209 – Druge nastanitve za krajši čas,
 - 55.300 – Dejavnost avtokampov, taborov.

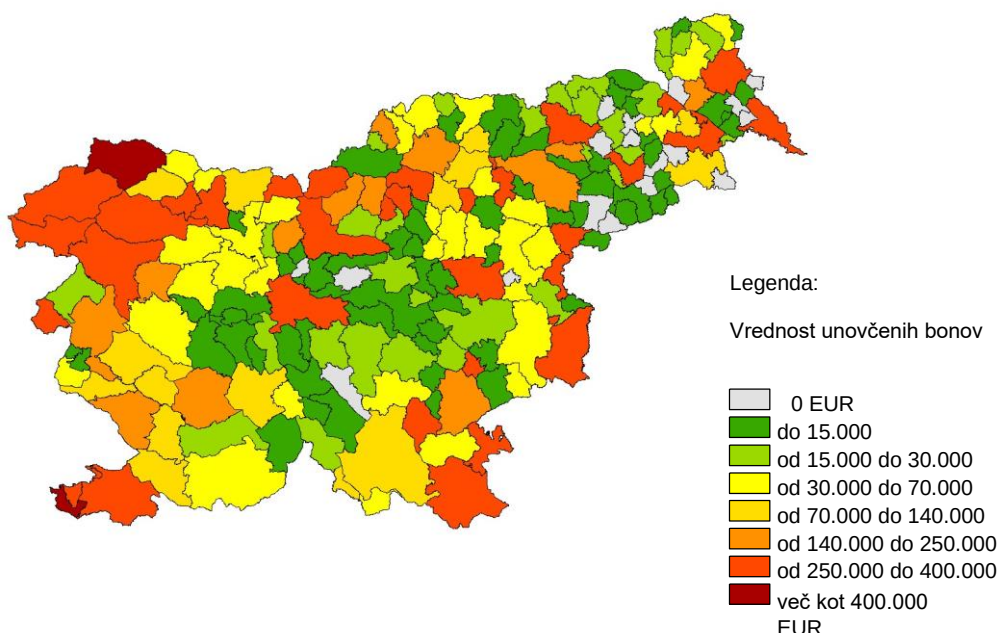
Tudi v Sloveniji turizem predstavlja eno od gospodarskih panog, ki jih je epidemija najbolj prizadela. S 58.000 zaposlenimi, kar predstavlja 6,5% delovno aktivnega prebivalstva v državi, sta turizem in gostinstvo od pričetka epidemije utrpela velik upad prihodkov, precej časa pa bo še potrebnega, da se bo stanje popravilo

(Povzeto po <https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/kaj-nam-prinasajo-predlogi-tretjega-sveznja-protikورونا-zakonodaje>).

Na podlagi interventnega zakona je skupno število potencialnih upravičencev do turističnih bonov 2.047.261 v skupni vrednosti 356.858. 450 evrov.

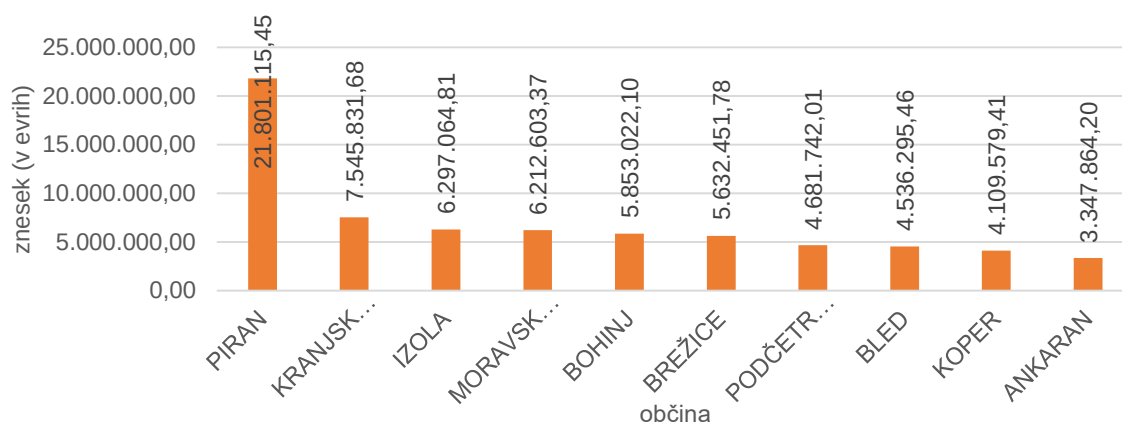
Od 19. 6. 2020 do 1. 10. 2020 je bilo dejansko unovčenih 833.103 turističnih bonov v skupni vrednosti 113.739.406 evrov. Izven obdobja raziskovalne naloge do 6. 12. 2020 pa skupaj 933.431 turističnih bonov v skupni vrednosti 127.984.004 evrov.

Po podatkih Finančne uprave Republike Slovenije (Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo, Finančna uprava RS: Turistični boni, Stanje na dan 23. 8. 2020) je bilo največ turističnih bonov unovčenih v hotelih, in sicer 204.010 oz. 43,0 % vseh v vrednosti 31.055.187 evrov. Drugi najpogostejši namestitveni objekt so bili apartmaji (11,6 % vnovčeno bonov v vrednosti 7.793.099 evrov).

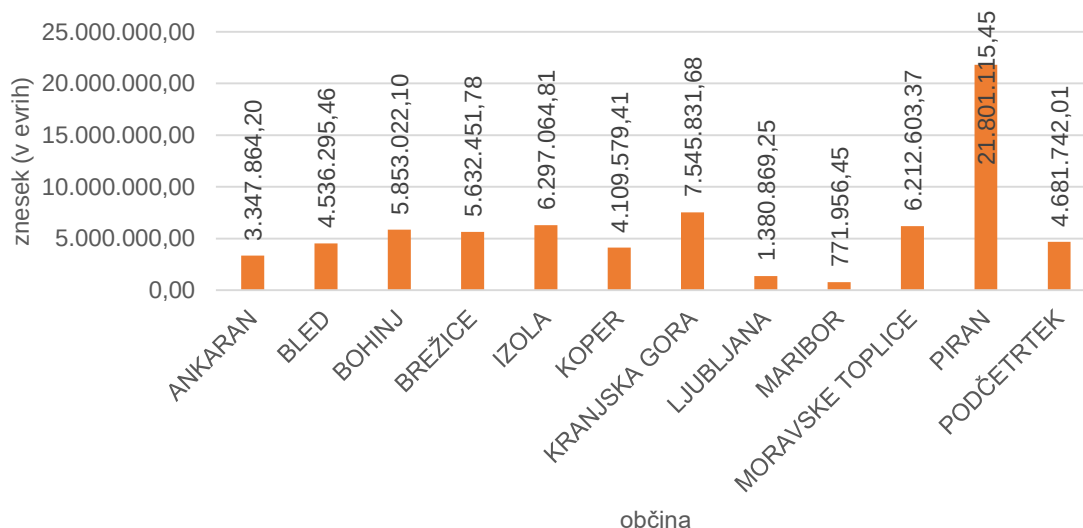
Slika 2: Vrednost unovčenih bonov po občinah (Stanje na dan 20. 8. 2020)
(Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo, Finančna uprava RS: Turistični boni,
Stanje na dan 23. 8. 2020)

Največ turističnih bonov so domači turisti unovčili v občini Piran (v to občino sodijo turistični objekti v Portorožu in Piranu), in sicer 19,2 %. Na drugem mestu je Kranjska Gora, kjer so domači turisti unovčili 6,6 % vseh unovčenih bonov.

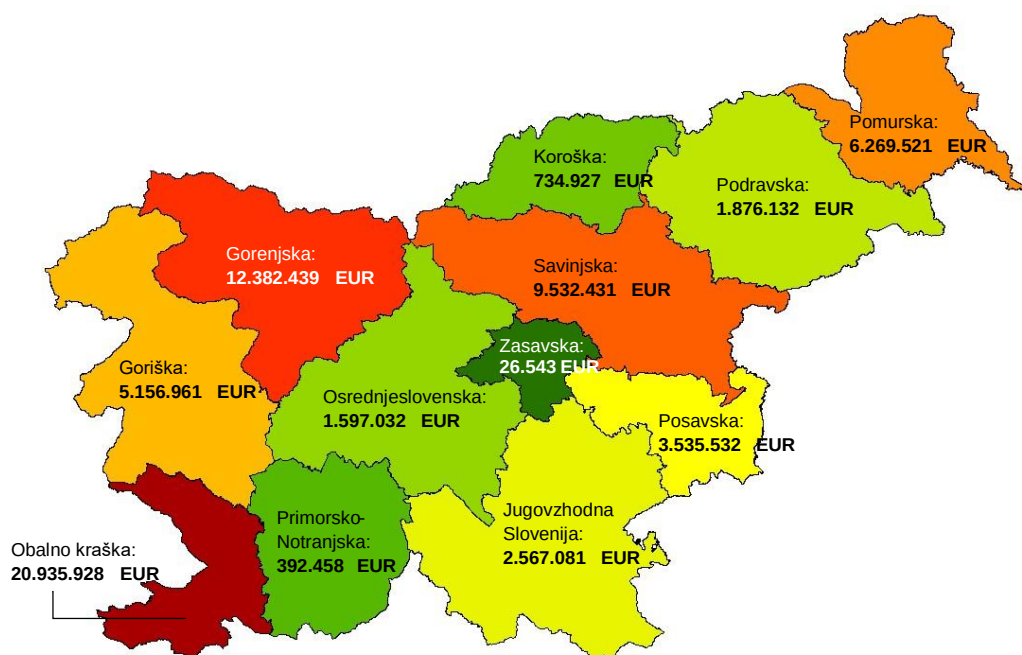
Graf 7: Skupni znesek unovčenih bonov v prvih desetih občinah po višini unovčenih bonov na dan 1. 10. 2020

(<https://www.gov.si/novice/2020-10-06-podatki-o-unovcevanju-turisticnih-bonov-na-dan-1-10-2020/>)

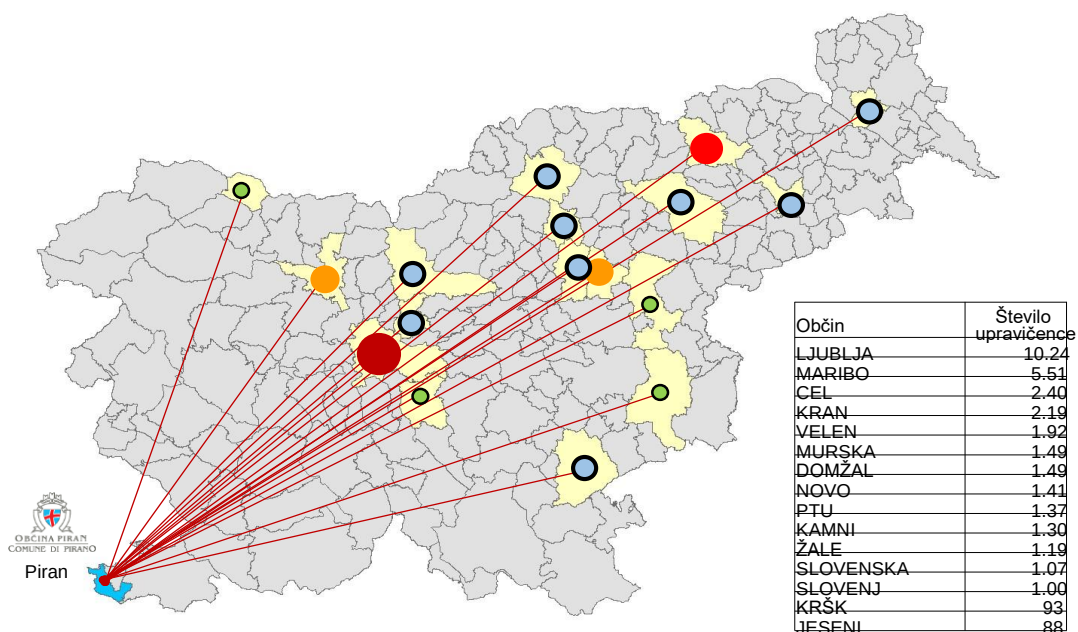

Graf 8: Skupen znesek unovčenih bonov v izbranih občinah na dan 1. 10. 2020

(<https://www.gov.si/novice/2020-10-06-podatki-o-unovcevanju-turisticnih-bonov-na-dan-1-10-2020/>)

Slika 3: Vrednost unovčenih bonov po statističnih regijah na dan 20. 8. 2020
(Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo, Finančna uprava RS: Turistični boni, Stanje na dan 23. 8. 2020)

Slika 4: Od kod prihajajo gostje, ki so unovčili turistični bon v občini Piran na dan 20. 8. 2020
(Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo, Finančna uprava RS: Turistični boni, Stanje na dan 23. 8. 2020)

8 RAZISKOVALNI DEL

8.1 CILJI RAZISKOVALNEGA DELA

V raziskovalnem delu želim s pomočjo ankete posameznikov in turističnih subjektov ugotoviti naslednje:

- Ali je koronavirus vplival na turistično dejavnost v Sloveniji?
- Ali so ukrepi vlade zajezili krizo v tej pomembni gospodarski dejavnosti*?
- Ali se je spremenilo razmerje med domačimi in tujimi gosti?
- Kako so se ponudniki turističnih storitev prilagodili nastali situaciji?
- Kako so se Slovenci prilagodili nastali situaciji?

Cilji raziskovalnega dela, ki temelji na izvedeni anketi posameznikov in turističnih subjektov, so naslednji:

- Ugotoviti, ali je koronavirus vplival na izbiro turistične destinacije Slovencev?
- Ugotoviti, kako prejemniki turističnih bonov ocenjujejo ta ukrep vlade?
- Ugotoviti, ali se je spremenila struktura gostov v nastanitvenih objektih v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019?
- Ugotoviti, ali se je zmanjšala zasedenost sob v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019?
- Ugotoviti, ali je prišlo do odpuščanja delavcev zaradi korona krize?
- Ugotoviti, kako turistični subjekti ocenjujejo ukrepe države za blažitev posledic epidemije?

9 METODE DELA

Za izvedbo raziskavo sem uporabil spletno okolje 1ka. Pripravil sem dve anonimi anketi, in sicer za:

- posameznike, uporabnike turističnih bonov in
- subjekte, ki se ukvarjajo s turizmom (npr. hoteli, samostojni podjetniki,...).

Anketa, namenjena posameznikom se je izvajala od 23.11. 2020 do 30. 11. 2020 in je bila sestavljena iz 17 vprašanj (od tega je bilo 5 demografskih), anketa, namenjena turističnim subjektom, pa od 23.11. 2020 do 4. 12. 2020, sestavljena pa je bila iz 18 vprašanj. V anketi, ki je bila namenjena turističnim subjektom, sem spraševal o podatkih za prvih devet mesecev leta 2019 in 2020.

Vprašalnika sta bila sestavljena iz ordinalnih (opisnih) in nominalnih (številčnih) spremenljivk. Pri analiziranju podatkov sem uporabil opisno statistiko, rezultate sem prikazal s številom odgovorov in deležev (v %), in sicer v tabelah in grafih. Uporabili sem univariatno analizo (istočasno sem analiziral le eno spremenljivko).

Vprašanja so bila zaprta, le pri 8 vprašanjih je bila možnost dopisati druge možnosti. V vprašalnik sem vključil demografska vprašanja (spol, starost, izobrazba, regija bivanja).

Ker sem pripravil dve anketi, namenjeni različnim skupinam anketirancev (tj. posamezniki in turistični subjekti), so podatki analizirani v dveh delih. Na koncu vsakega dela so navedene ugotovitve za posamezno anketo, na koncu pa povzetki in potrditev oz. ovržba hipotez.

Sodelovanje v anketi je temeljilo na prostovoljni bazi. Poziv posameznikom za sodelovanje v anketi je bil objavljen tako na spletni strani kakor tudi z neposrednim povabilom preko socialnih omrežij in elektronske pošte. Poziv turističnim subjektom za sodelovanje v anketi je bil posredovan le na njihove elektronske naslove.

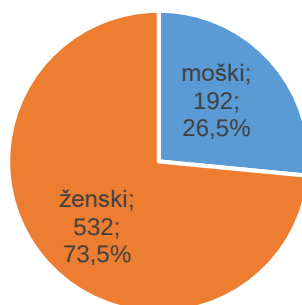
10 ANALIZA ODGOVOROV POSAMEZNIKOV IN TURISTIČNIH SUBJEKTOV

10.1 ODGOVORI POSAMEZNIKOV

10.1.1 Analiza odgovorov

Spol

Na anketo je odgovorilo 724 anketirancev, med njimi je bilo največ žensk - 532 ali 73,5 %.

Graf 9: Spol anketirancev

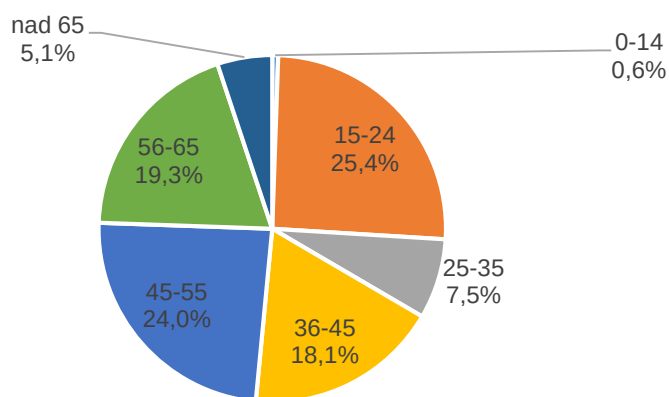
Starost

Med anketiranimi izstopata dve starostni skupini, in sicer anektirani, stari od 15 – 24 let (25,4 %) in stari od 45 – 55 let (24,0 %).

Sledijo stari do 56 – 65 let (19,3%) in stari od 36 – 45 let (18,1%).

Tabela 1: Anketirani po starostnih skupinah

	Število
0-14	4
15-24	184
25-35	54
36-45	131
45-55	174
56-65	140
Nad 65	37
Skupaj	724

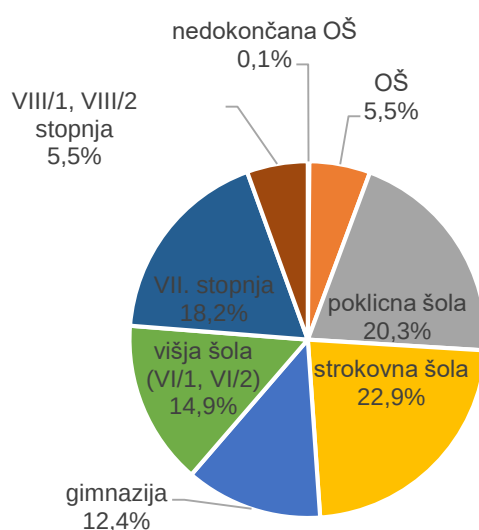
Graf 10: Starostne skupine

Stopnja izobrazbe

Največ anketiranih je imelo dokončano strokovno (22,9 %) in poklicno šolo (20,3 %). Tretja največja skupina anketiranih je imela doseženo VII. stopnjo izobrazbe (18,2 %).

Tabela 2: Anketirani po stopnji izobrazbe

	Število
Nedokončana OŠ	1
OŠ	40
Poklicna šola	147
Strokovna šola	166
Gimnazija	90
Višja šola (VI/1, VI/2)	108
VII. stopnja	132
VIII/1, VIII/2 stopnja	40
Skupaj	724

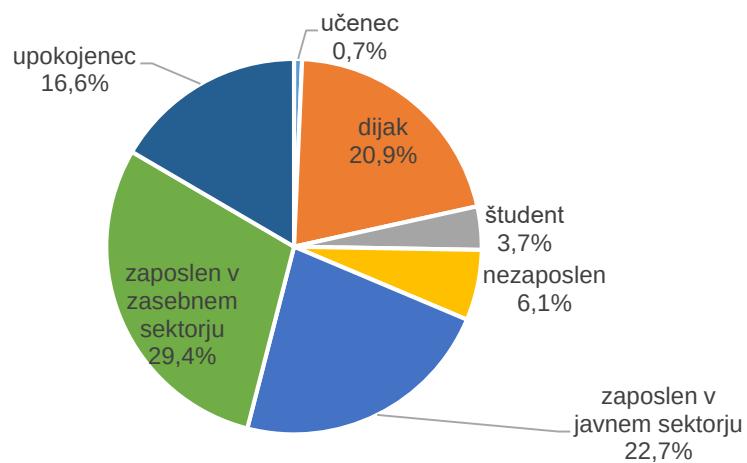
Graf 11: Stopnja izobrazbe

Status

Med anketiranimi je bilo največ zaposlenih v zasebnem sektorju (213 oz. 29,4 %), sledijo zaposleni v javnem sektorju in dijaki.

Tabela 3: Anketirani glede na življenjski status

	Število
Učenec	5
Dijak	151
Študent	27
Nezaposlen	44
Zaposlen v javnem sektorju	164
Zaposlen v zasebnem sektorju	213
Upokojenec	120
Skupaj	724

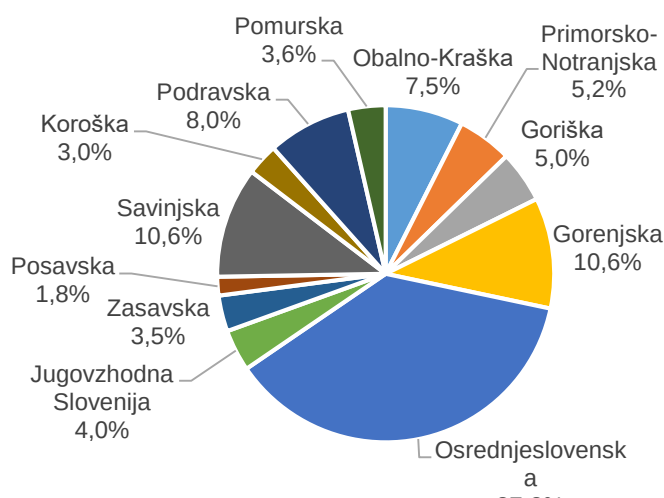
Graf 12: Življenjski status

Statistična regija bivanja

Največ anketiranih je bilo iz Osrednjeslovenske regije, in sicer 269 ali 37,2 %, sledita Gorenjska in Savinjska regija s po 10,6 % anketirancev.

Tabela 4: Statistična regija bivanja anketirancev

	Število
Obalno-Kraška	54
Primorsko-Notranjska	38
Goriška	36
Gorenjska	77
Osrednjeslovenska	269
Jugovzhodna Slovenija	29
Zasavska	25
Posavska	13
Savinjska	77
Koroška	22
Podravska	58
Pomurska	26
Skupaj	724

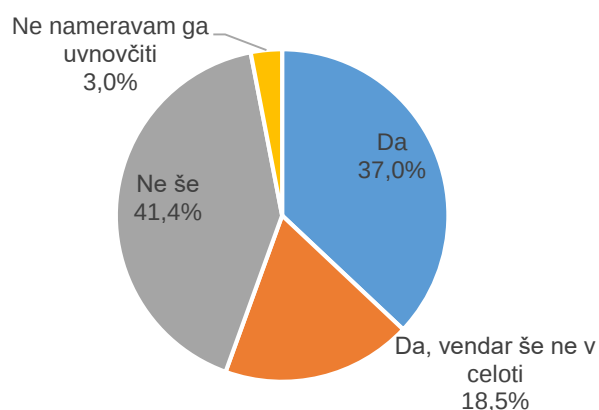
Graf 13: Statistična regija bivanja

Vprašanje: Ali ste že unovčili turistični bon?

Turistični bon je v celoti unovčilo 37,0 %, delno pa 18,5 % anketiranih, kar skupaj predstavlja 55,5 % (402 anketiranca). 41,4 % vprašanih turistični bon še namerava unovčiti. 3,0 % anketiranih turističnega bona ne namerava unovčiti.

Tabela 5: Unovčitev turističnega bona

	Število
Da	268
Da, vendar še ne v celoti	134
Ne še	300
Ne nameravam ga unovčiti	22
Skupaj	724

Graf 14: Unovčitev turističnega bona

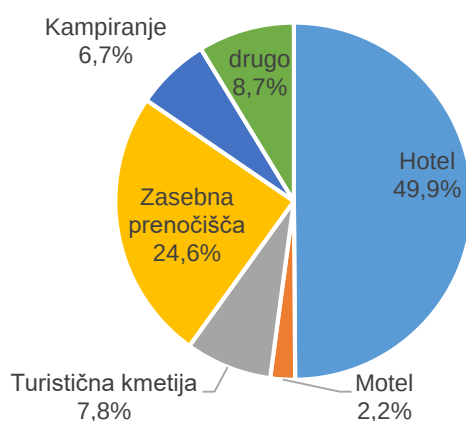
Vprašanje: Navedite, v katerem objektu ste bivali, ko ste koristili bon? (možnih je več odgovorov)

Pri prejšnjem vprašanju smo videli, da sta turistične bone delno ali v celoti koristila 402 anketiranca. Turistične bone je bilo mogoče koristiti v delih. Največ anketirancev

(49,9 %) je bone koristilo za nastanitev v hotelih in v zasebnih prenočiščih (24,6 %). Drugi turistični objekti predstavljajo manj kot 10 % koriščenja bonov.

Tabela 6: Nastanitveni objekt koriščenja turističnega bona

	Število
Hotel	223
Motel	10
Turistična kmetija	35
Zasebna prenočišča	110
Kampiranje	30
Drugo	39
Skupaj	447

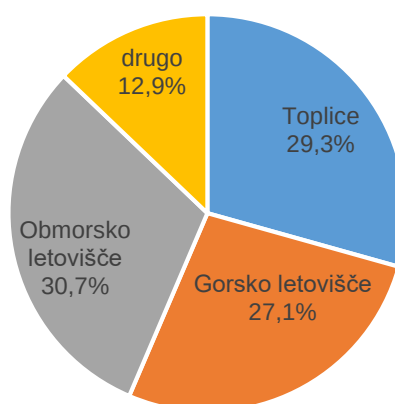
Graf 15: Nastanitveni objekt unovčitve turističnega bona

Vprašanje: Na kakšni destinaciji ste koristili turistični bon? (možnih več odgovorov)

Analiziral sem le odgovore tistih, ki so že koristili (delno ali v celoti) turistične bone. Odgovori anketirancev so dokaj enakomerno razporejeni med tri turistične destinacije, in sicer: obmorsko letovišče (30,7 %), toplice (29,3 %), gorsko letovišče (27,1 %).

Tabela 7: Destinacija koriščenja turističnega bona

	Število
Toplice	130
Gorsko letovišče	120
Obmorsko letovišče	136
Drugo	57
Skupaj	443

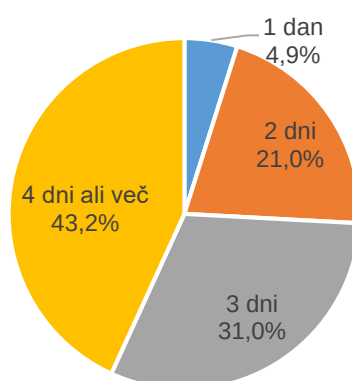
Graf 16: Destinacija unovčitve turističnega bona

Vprašanje: Navedite čas bivanja, ki ste ga »plačali« izključno s turističnim bonom? (možnih več odgovorov)

Analiziral sem le odgovore tistih, ki so že koristili (delno ali v celoti) turistične bone. Največ anketirancev je z boni plačalo nastanitev, ki je trajala vsaj 4 dni, dobra polovica pa od 2 do 3 dni. Le 4,9 % anketirancev je turistični bon uporabilo za nastanitev za 1 dan.

Tabela 8: Dolžina bivanja, plačan s turističnimi boni

	Število
1 dan	20
2 dni	86
3 dni	127
4 dni ali več	177
Skupaj	410

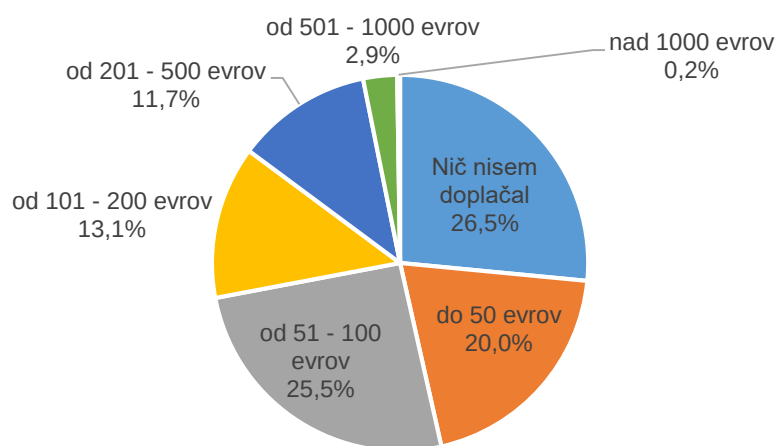
Graf 17: Čas bivanja, plačan s turističnimi boni

Vprašanje: Koliko ste doplačali za nastanitev in prehrano?

Analiziral sem le odgovore tistih, ki so že koristili (delno ali v celoti) turistične bone. Dobra četrtina anketiranih je doplačala od 51 do 100 evrov (25,5 %), ena četrtina ni doplačala nič (26,5 %), petina vprašanih je doplačala do 50 evrov (20,0 %).

Tabela 9: Višina doplačila nastanitve in prehrane

	Število
Nič nisem doplačal	109
Do 50 evrov	82
Od 51 - 100 evrov	105
Od 101 - 200 evrov	54
Od 201 - 500 evrov	48
Od 501 - 1000 evrov	12
Nad 1000 evrov	1
Skupaj	411

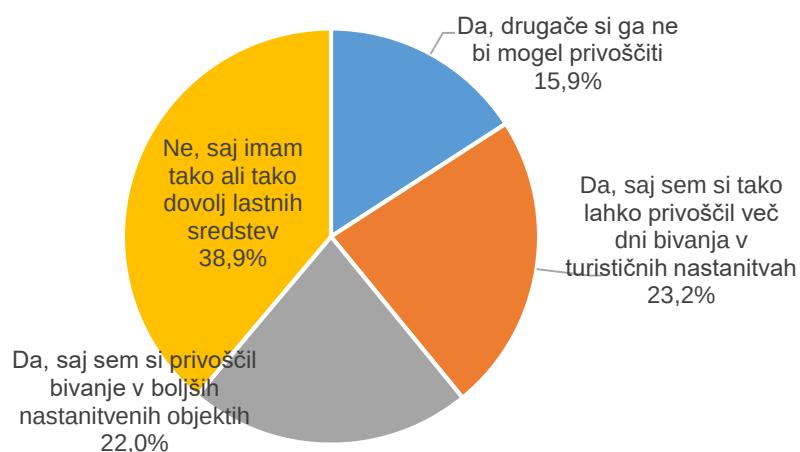
Graf 18: Višina doplačila nastanitve in prehrane

Vprašanje: Ali so turistični boni vplivali na to, da ste si lahko privoščili dopust?

Analizirali sem le odgovore tistih, ki so že koristili (delno ali v celoti) turistične bone. 15,9 % vprašanih je odgovorilo, da si brez koriščenja turističnih bonov ne bi mogli privoščiti dopusta, 45,2 % vprašanih pa si je s turističnimi boni lahko privoščilo več dni bivanja ali boljše nastanitvene objekte.

Tabela 10: Vpliv turističnih bonov na koriščenje dopusta

	Število
Da, drugače si ga ne bi mogel privoščiti	67
Da, saj sem si tako lahko privoščil več dni bivanja v turističnih nastanitvah	98
Da, saj sem si privoščil bivanje v boljših nastanitvenih objektih	93
Ne, saj imam tako ali tako dovolj lastnih sredstev	164
Skupaj	422

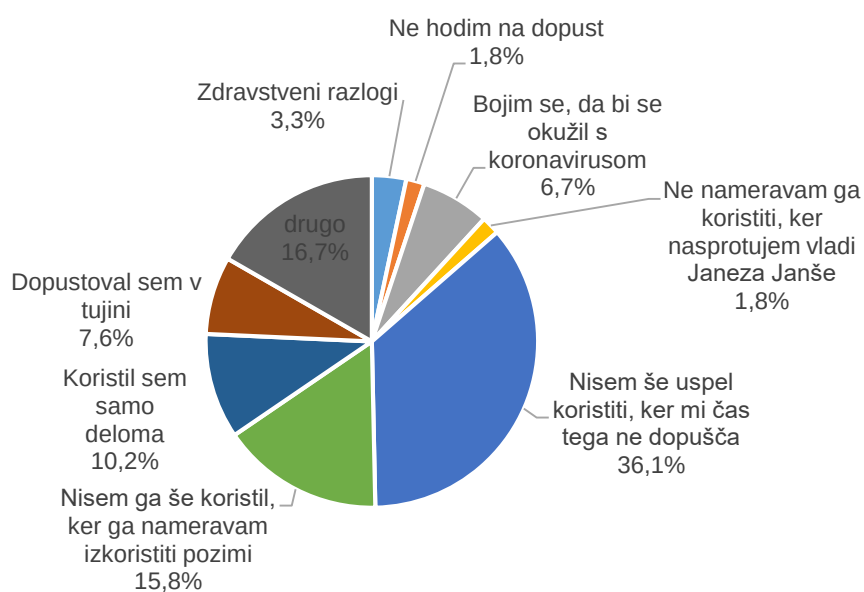
Graf 19: Vpliv turističnih bonov na dopust

Vprašanje: Če še niste koristili bona, navedite razlog? (možnih več odgovorov)

Med 322 anketiranci, ki še niso koristili turističnega bona oz. ga ne nameravajo, jih je 36,1 % odgovorilo, da še niso imeli časa koristiti bon, 15,6 % pa ga namerava koristiti pozimi. Desetina vprašanih ima zdravstvene razloge oz. se bojijo okužbe s koronavirusom. 16,7 % vprašanih je navedlo druge razloge, kot npr. da so turistične bone odstopili sorodnikom, zaradi omejitev gibanja ipd.)

Tabela 11: Razlog, da turističnega bona niso koristili

	Število
Zdravstveni razlogi	15
Ne hodim na dopust	8
Bojim se, da bi se okužil s koronavirusom	30
Ne nameravam ga koristiti, ker nasprotujem vladi Janeza Janše	8
Nisem še uspel koristiti, ker mi čas tega ne dopušča	162
Nisem ga še koristil, ker ga nameravam izkoristiti pozimi	71
Koristil sem samo deloma	46
Dopustoval sem v tujini	34
Drugo	75
Skupaj	449

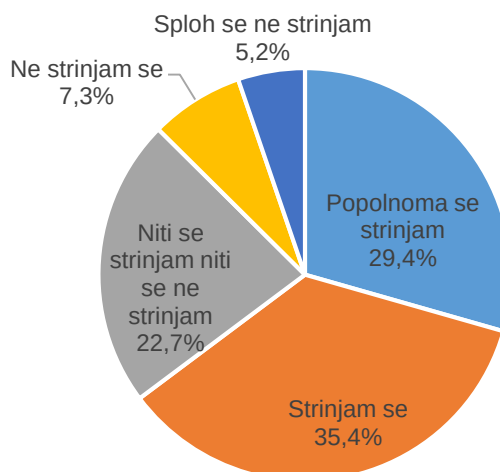
Graf 20: Razlog nekorisčenja turističnega bona

Trditev: Ta ukrep vlade je omilil posledice koronavirusa na slovensko turistično dejavnost.

Petina vprašanih se s trditvijo niti ne strinja niti strinja. Skoraj dve tretjini anketiranih (64,8 %) meni, da je ukrep vlade vplival na omilitev posledic koronavirusa na slovensko turistično dejavnost, 12,5 % pa se s tem ukrepom ne strinja.

Tabela 12: Vpliv ukrepa na omilitev posledic koronavirusa na turistično dejavnost

	Število
Popolnoma se strinjam	213
Strinjam se	256
Niti se strinjam niti se ne strinjam	164
Ne strinjam se	53
Sploh se ne strinjam	38
Skupaj	724

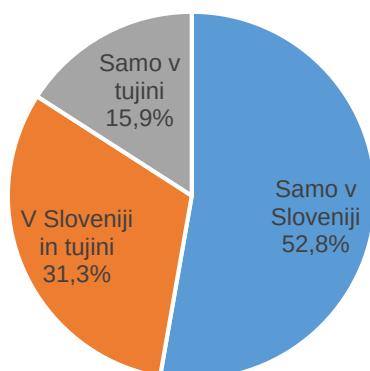
Graf 21: Vpliv ukrepa na omilitev posledic konoravirusa na turistično dejavnost

Vprašanje: Kje ste preživel letošnji dopust?

Več kot polovica anektiranih je letošnji dopust prežvela v Sloveniji, slaba tretjina v Sloveniji in v tujini, le 15,9 % vprašanih pa le v tujini.

Tabela 13: Lokacija letošnjega dopusta

	Število
Samo v Sloveniji	315
V Sloveniji in tujini	187
Samo v tujini	95
Skupaj	597

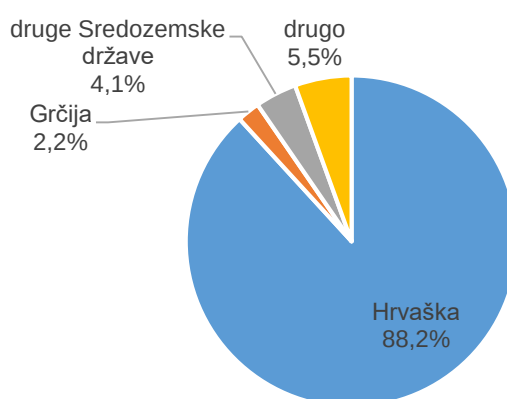
Graf 22: Lokacija letošnjega dopusta

Vprašanje: Če ste dopust (deloma) prežveli v tujini, navedite državo bivanja?

Med anketiranimi, ki so v letošnjem letu dopust prežveli v tujini, jih je največ (88,2 %) dopust prežvelo na Hrvaškem.

Tabela 14: Lokacija letošnjega dopusta v tujini

	Število
Hrvaška	239
Grčija	6
Druge Sredozemske države	11
Drugo	15
Skupaj	271

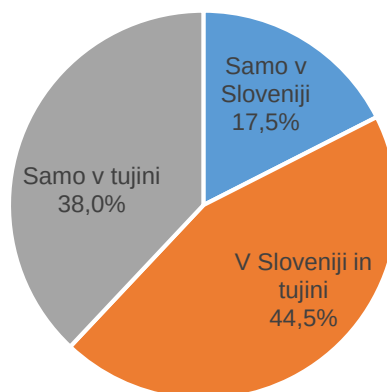
Graf 23: Lokacija letošnjega dopusta v tujini

Vprašanje: Kje ste preživel dopust v letu 2019?

V letu 2019 je 17,5 % anketirancev dopust preživel v Sloveniji, 44,5 % v Sloveniji in v tujini ter 38,0 % pa le v tujini.

Tabela 15: Lokacija dopusta v letu 2019

	Število
Samo v Sloveniji	113
V Sloveniji in tujini	287
Samo v tujini	245
Skupaj	645

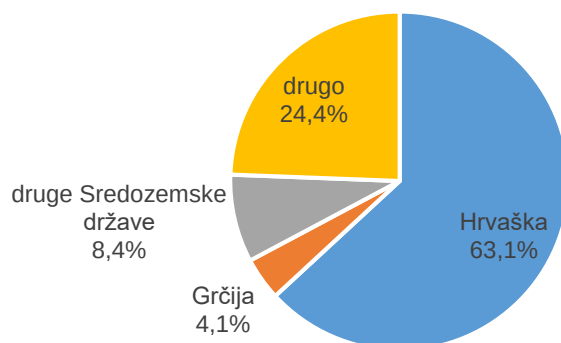
Graf 24: Lokacija dopusta v letu 2019

Vprašanje: Če ste dopust (deloma) preživel v tujini, navedite državo bivanja?

V letu 2019 je med anketiranimi, ki so dopust preživel v tujini, tega preživelo na Hrvaškem (63,1 %), nekoliko višji pa je bil tudi delež tistih, ki so preživeli dopust v drugih krajih v tujini.

Tabela 16: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019

	Število
Hrvaška	339
Grčija	22
Druge Sredozemske države	45
Drugo	131
Skupaj	537

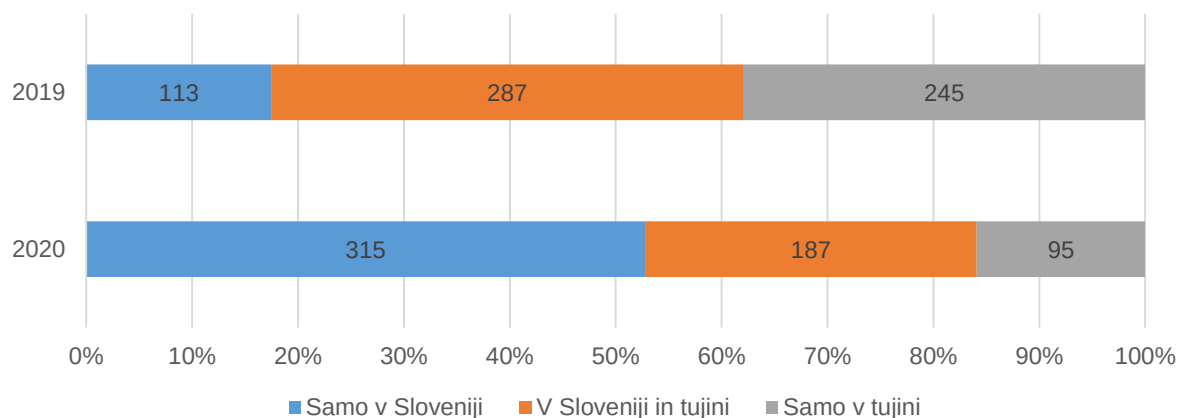

Graf 25: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019

Primerjava odgovorov o lokaciji dopusta v letu 2019 in 2020 pokaže, da je v letu 2020 več kot polovica anketiranih preživela dopust samo v Sloveniji, v letu 2020 pa je manj kot petina. Posledično je v letu 2019 več anketiranih preživelo dopust v tujini kot pa v letu 2020 (kar je povezano tudi z omejitvami potovanja v tujino oz. bojznijo pred zaprtjem meja).

Tabela 17: Lokacija dopusta v letu 2019 in 2020

	2019	2020
Samo v Sloveniji	113	315
V Sloveniji in tujini	287	187
Samo v tujini	245	95
Skupaj	645	597

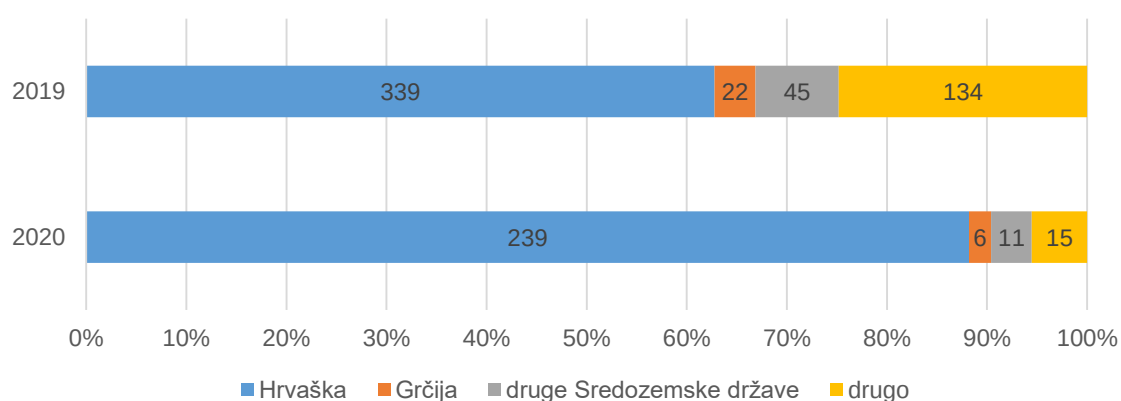

Graf 26: Lokacija dopusta v letu 2019 in 2020

Primerjava odgovorov o lokaciji dopusta v tujini letu 2019 in 2020 pokaže, da anketiranci najpogosteje preživijo dopust na Hrvaškem. Ta delež je bil v letu 2020 bistveno višji (blizu 90 %) kot v letu 2019, saj lani anketiranci niso dopustovali v Sredozemlju.

Tabela 18: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019 in 2020

	2020	2019
Hrvaška	239	339
Grčija	6	22
druge Sredozemske države	11	45
Drugo	15	134
Skupaj	271	540

Graf 27: Lokacija dopusta v tujini v letu 2019 in 2020

10.1.2 Ugotovitve

Več kot polovica anketiranih je deloma ali v celoti unovčila bon.

Najpogosteje so ga unovčili za bivanje v hotelih. V letu 2019 je največ anketiranih dopustovalo v Sloveniji in v tujini, v letu 2020 pa samo v Sloveniji, kar je razumljivo zaradi razglasitve epidemije, omejitve gibanja in zaprtja javnega življenja.

Polovica anketiranih je za nastanitev izbrala hotel. Slaba tretjina je dopustovala v obmorskem letovišču, nekoliko manj v toplicah, dobra četrtina pa v gorskem letovišču, kar kaže na razpršenost oz. koriščenje različnih destinacij za vnovčenje turističnih bonov, katerih uporaba je bila omejena na nastanitvene objekte v Sloveniji. Anketirani so najpogosteje koristili turistične bone za bivanje za 4 dni ali več, temu pa sledi tudi višina doplačila nastanitve.

V letu 2019 je na Hrvaškem dopustovalo več kot 60 % tistih, ki so dopustovali na tujem, v letu 2020 pa je bilo takšnih skoraj 90 %.

Kar 15,9 % vprašanih je odgovorilo, da si brez koriščenja turističnih bonov ne bi mogli privoščiti dopusta, 45,2 % pa si je zaradi turističnih bonov lahko privoščilo več dni bivanja in boljše nastanitvene objekte.

Dobra tretjina vprašanih še ni imela možnosti koristiti dopusta, desetina pa ima zdravstvene razloge oz. se bojijo okužbe z koronavirusom.

Skoraj dve tretjini vprašanih meni, da so turistični boni vplivali na omilitev posledic koronavirusa na slovenski turizem.

10.2 ODGOVORI TURISTIČNIH SUBJEKTOV

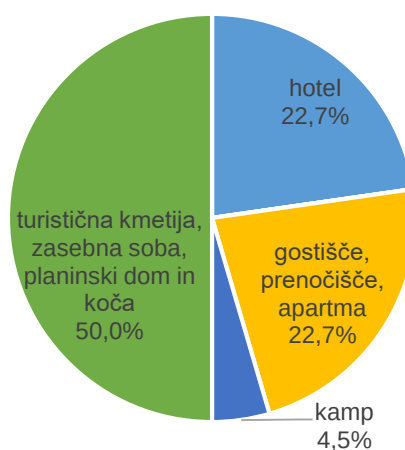
10.2.1 Analiza odgovorov

Vrsta nastanitvenega objekta

Na anketo je odgovarjalo 22 turističnih subjektov, polovica je bilo turističnih kmetij, zasebnih sob in planinskih nastanitev.

Tabela 19: Vrsta nastanitvenega objekta

	Število
Hotel	5
Motel	0
Penzion	0
Gostišče, prenočišče, apartma	5
Kamp	1
Turistična kmetija, zasebna soba, planinski dom in koča	11
Drugi nastanitveni objekti	0
Skupaj	22

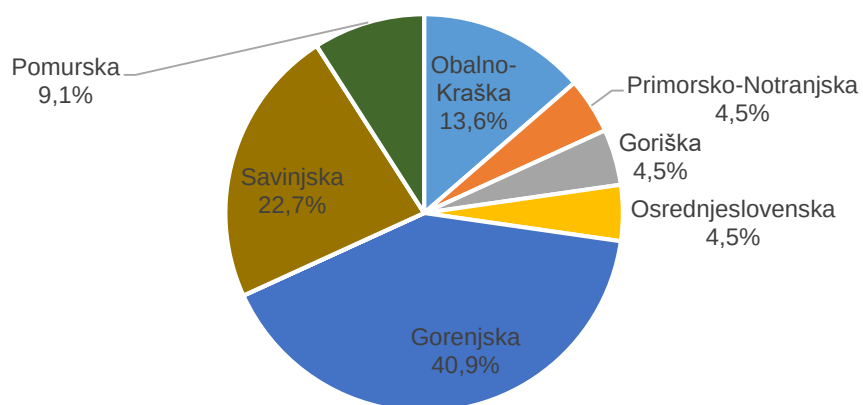
Graf 28: Vrsta nastanitvenega objekta

Regija, v kateri se nahaja nastanitveni objekt

Na vprašalnik so odgovarjali turistični subjekti iz 7 statističnih regij, med njimi največ iz gorenjske in savinjske regije.

Tabela 20: Regija, v kateri se nahaja nastanitveni objekt

	število
Obalno-kraška	3
Primorsko-notranjska	1
Goriška	1
Osrednjeslovenska	1
Gorenjska	9
Zasavska	0
Jugovzhodna Slovenija	0
Posavska	0
Koroška	0
Savinjska	5
Podravska	0
Pomurska	2
Skupaj	22

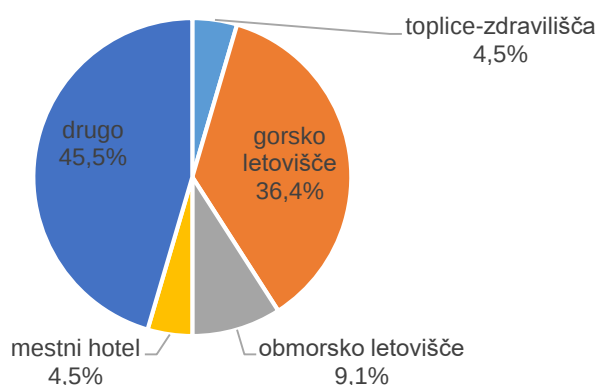
Graf 29: Regija, v kateri se nahaja nastanitveni objekt

Kategorija nastanitvene zmogljivosti

Največ turističnih subjektov predstavljajo gorska letovišča, med druge pa so umeščene turistične kmetije, gostilne s prenočišči ipd., kar se ujema s statistično regijo (tj. največ gorskih letovišč, turističnih kmetij ipd. je na območju gorenjske in savinjske regije).

Tabela 21: Kategorija nastanitvenih zmogljivosti

	Število
Toplice-zdravilišča	1
Gorsko letovišče	8
Obmorsko letovišče	2
Mestni hotel	1
Drugo	10
Skupaj	22

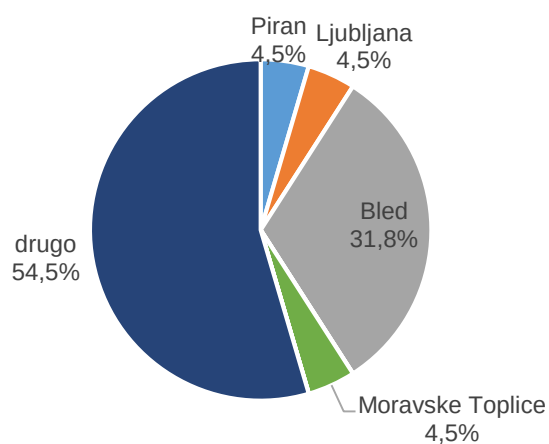
Graf 30: Kategorija nastanitvene zmogljivosti

Občina nastanitvenega objekta

Največ turističnih objektov prihaja z Bleda, med drugimi občinami pa so anketiranci navajali občine iz območja Logarske doline, Primorske ali Gorenjske.

Tabela 22: Občina nastanitvenega objekta

	Število
Piran	1
Ljubljana	1
Bled	7
Brežice	0
Kranjska gora	0
Moravske toplice	1
Bohinj	0
Izola	0
Podčetrtek	0
Maribor	0
Drugo	12
Skupaj	22

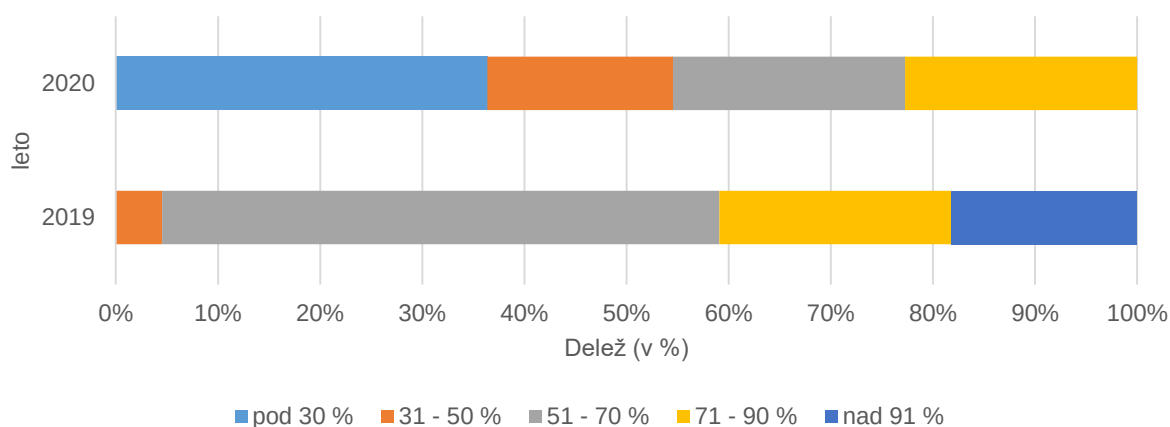
Graf 31: Občina nastanitvenega objekta

Zasedenost sob v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 (v %)

Primerjava zasedenosti sob v prvih devetih mesecih leta 2019 in 2020 pokaže, da v letu 2020 noben turistični subjekt ni presegel 91 % zasedenosti. V letu 2020 je bilo največ turističnih subjektov zasedenih manj kot 30 %. Zanimivo pa je, da je bil v letu 2019 in 2020 enak delež zasedenosti med 71 in 90 %.

Tabela 23: Zasedenost sob v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 (v %)

	2019	2020
Pod 30 %	0	8
31 - 50 %	1	4
51 - 70 %	12	5
71 - 90 %	5	5
Nad 91 %	4	0
Skupaj	22	22

Graf 32: Zasedenost sob v prvih devetih mesecih 2019 in 2020 (v %)

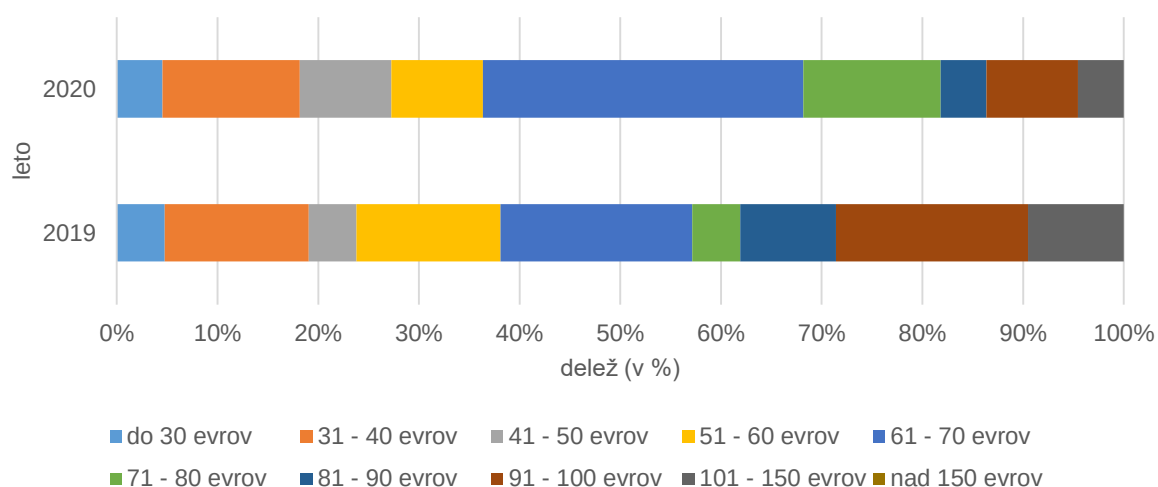
Povprečna dosežena cena na prodano sobo (ARR) v EUR v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

Za obe analizirani obdobji lahko ugotovimo, da je bilo več kot 60 % oddanih sob dražjih od 61 evrov, res pa je, da so se razmerja znotraj v teh cenovnih razredov spremenila.

V letu 2020 je bilo turistom oddanih največ sob v vrednosti od 61 do 70 evrov na nočitev, v letu 2019 pa je bilo takšnih sob 19,0 %, enak odstotek je bil tudi oddanih sob v vrednosti od 91 – 100 evrov.

Tabela 24: Povprečna dosežena cena na prodano sobo (ARR) v EUR v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

	2019	2020
Do 30 evrov	1	1
31 - 40 evrov	3	3
41 - 50 evrov	1	2
51 - 60 evrov	3	2
61 - 70 evrov	4	7
71 - 80 evrov	1	3
81 - 90 evrov	2	1
91 - 100 evrov	4	2
101 - 150 evrov	2	1
Nad 150 evrov	0	0
Skupaj	21	22

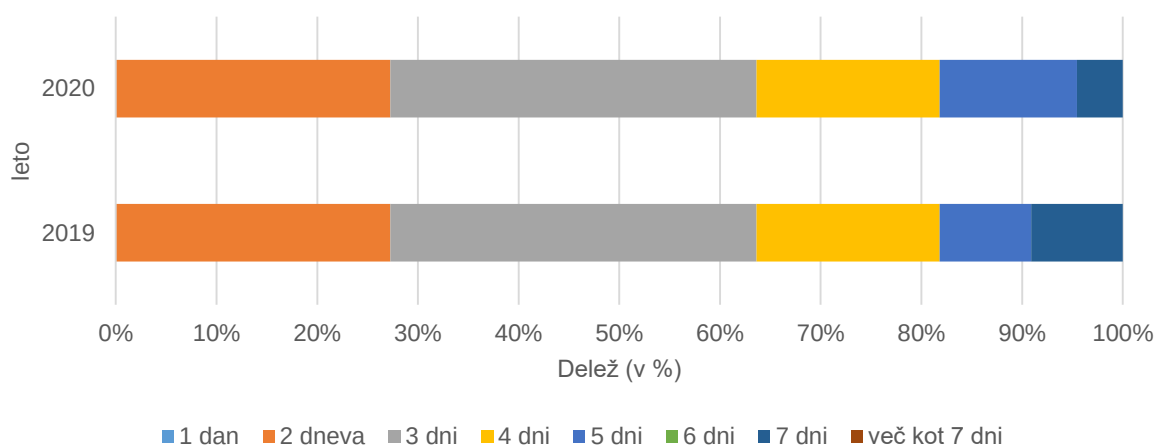
Graf 33: Povprečna dosežena cena na prodano sobo (ARR) v EUR v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

Povprečna dolžina bivanja turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

Dolžina bivanja v primerjalnih obdobjih kaže nekaj podobnosti. Niti lani niti letos turistični subjekti niso beležili nočitev za en dan ali 6 dni ali za več kot teden dni. V obeh primerjalnih obdobjih so oddali največ sob za 3 dni, sledijo za 2 dni in za 4 dni. Sklepamo lahko, da epidemija ni vplivala na dolžino bivanja v turističnih objektih.

Tabela 25: Povprečna dolžina bivanja turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

	2019	2020
1 dan	0	0
2 dneva	6	6
3 dni	8	8
4 dni	4	4
5 dni	2	3
6 dni	0	0
7 dni	2	1
Več kot 7 dni	0	0
Skupaj	22	22

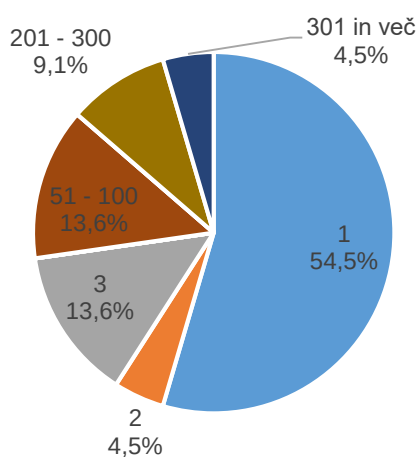
Graf 34: Povprečna dolžina bivanja turistov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

Število stalno zaposlenih / samozaposlenih

V analiziranih turističnih subjektih je bilo največ takih, ki so imeli le eno zaposleno osebo (54,5 %), kar se ujema z odgovori glede vrste turistične nastanitve – veliko gorskih letovišč in turističnih kmetij. Velikih turističnih subjektov z več kot sto zaposlenimi so bili le trije.

Tabela 26: Število stalno zaposlenih / samozaposlenih

	Število
1	12
2	1
3	3
4	0
5 - 10	0
11 - 30	0
31 - 50	0
51 - 100	3
101 - 200	0
201 - 300	2
301 in več	1
Skupaj	22

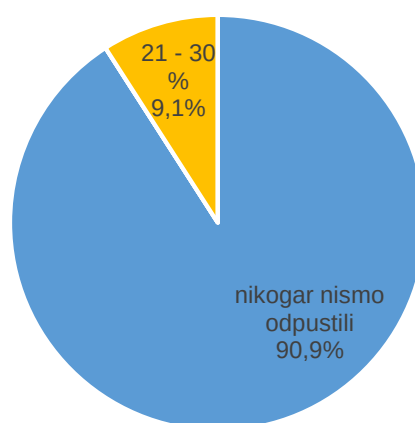
Graf 35: Število stalno zaposlenih / samozaposlenih

Delež zaposlenih in odpuščenih zaradi koronakrize

Glede na to, da je bilo med anketiranimi več kot polovica takih, ki imajo samo enega zaposlenega, je tudi razumljivo, da je pri tem vprašanju največ tistih, ki niso nikogar odpustili. Le slaba desetina turističnih subjektov je morala odpustiti od 21 – 30 % zaposlenih, kar se ujema s podatki o velikih turističnih subjektih z več kot sto zaposlenimi.

Tabela 27: Delež zaposlenih, odpuščenih zaradi koronakrize

	Število
Nikogar nismo odpustili	20
Do 10 %	0
11 - 20 %	0
21 - 30 %	2
Nad 31 %	0
Zapri smo dejavnost	0
Povečali smo število zaposlenih	0
Skupaj	22

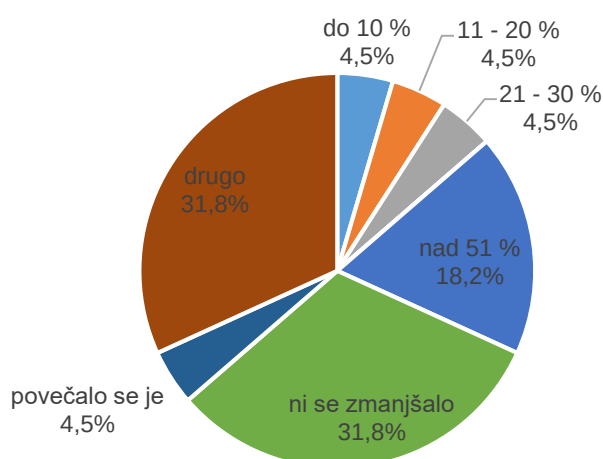
Graf 36: Delež zaposlenih, odpuščenih zaradi koronakrize

Odstotek zmanjšanja števila sezonskih delavcev

Skoraj tretjina turističnih subjektov ni zmanjšala števila sezonskih delavcev, slaba četrtnina vprašanih je morala število sezonskih delavcev zmanjšati za več kot 51 %, dobra desetina pa za dobro desetino. Tretjina vprašanih je na to vprašanja odgovorila z 'drugo', kot pojasnilo pa so navedli, da nimajo sezonskih delavcev.

Tabela 28: Odstotek zmanjšanja števila sezonskih delavcev

	Število
Do 10 %	1
11 - 20 %	1
21 - 30 %	1
31 - 50 %	0
Nad 51 %	4
Ni se zmanjšalo	7
Povečalo se je	1
Drugo	7
Skupaj	22

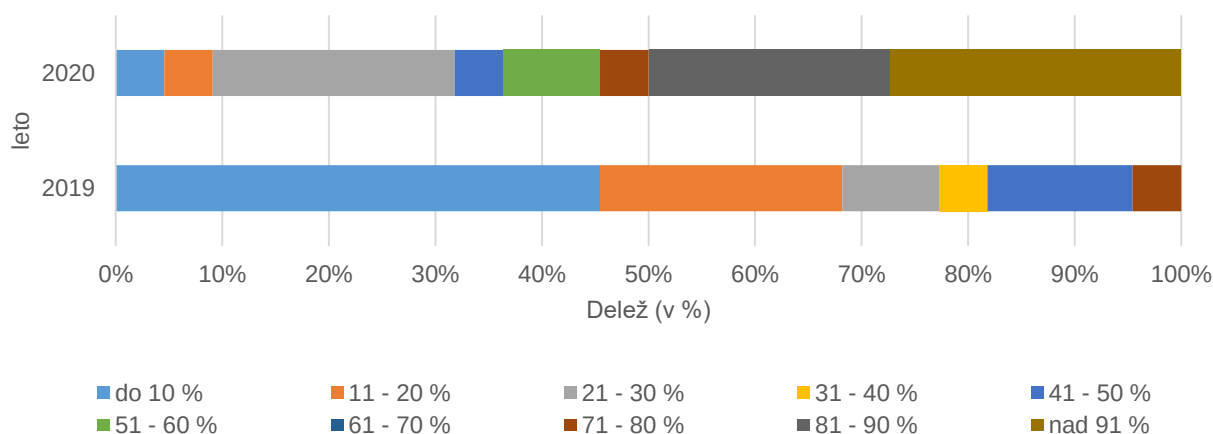
Graf 37: Odstotek zmanjšanja števila sezonskih delavcev

Delež domačih gostov v obdobju od 1.1.2019 do 30.9.2019 in od 1. 1. 2020 do 30. 9. 2020

V analiziranem obdobju leta 2019 je bilo v okoli 45 % turističnih objektov manj kot 10 % domačih gostov, v enakem obdobju 2020 pa je bilo v polovici anketiranih nastanjenih več kot 90 % domačih gostov. Kar pomeni, da se je struktura gostov v letu 2020 popolnoma spremenila.

Tabela 29: Delež domačih gostov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

	2019	2020
Do 10 %	10	1
11 - 20 %	5	1
21 - 30 %	2	5
31 - 40 %	1	0
41 - 50 %	3	1
51 - 60 %	0	2
61 - 70 %	0	0
71 - 80 %	1	1
81 - 90 %	0	5
Nad 91 %	0	6
Skupaj	22	22

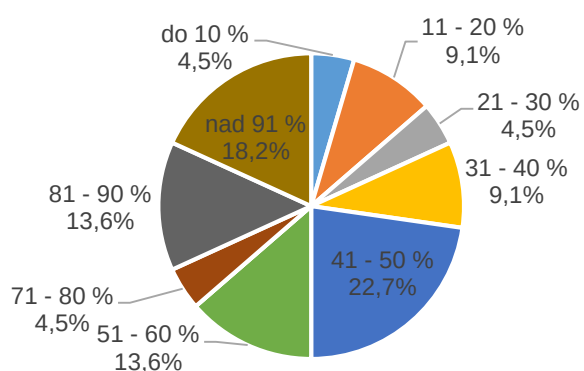
Graf 38: Delež domačih gostov v prvih devetih mesecih 2019 in 2020

Delež prihodka nastanitve, ki ga predstavljajo turistični boni od 19. 6. 2020 do 30. 9. 2020

Turistični boni so najpogostejše predstavljali od 41 – 50 % prihodkov nastanitve (22,7 %). Zanimivo pa je, da pri 18,2 % vprašanih, turistični boni predstavljajo več kot 91 % prihodkov.

Tabela 30: Delež prihodka nastanitve, ki ga predstavljajo turistični boni od 19. 6. 2020 do 30. 9. 2020

	Število
do 10 %	1
11 - 20 %	2
21 - 30 %	1
31 - 40 %	2
41 - 50 %	5
51 - 60 %	3
61 - 70 %	0
71 - 80 %	1
81 - 90 %	3
nad 91 %	4
Skupaj	22

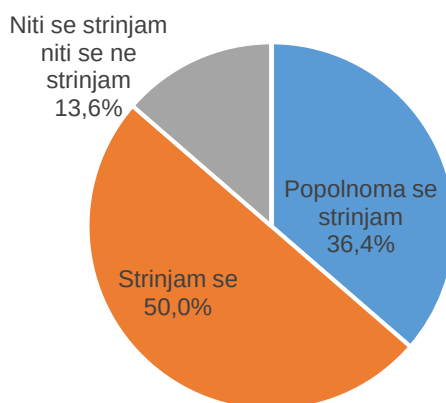
Graf 39: Delež prihodka nastanitve, ki ga predstavljajo turistični boni od 19. 6. 2020 do 30. 9. 2020

Vprašanje: Ukrep vlade z izdajo turističnih bonov je omilil vpliv koronavirusa na slovenski turizem

86,4 % vprašanih se je strinjalo, da je vpliv turističnih bonov omilil vpliv koronavirusa na slovenski turizem. Nihče izmed vprašanih ni odgovoril negativno.

Tabela 31: Vpliv izdaje turističnih bonov na omilitev vpliva koronavirusa na slovenski turizem

	Število
Popolnoma se strinjam	8
Strinjam se	11
Niti se strinjam niti se ne strinjam	3
Ne strinjam se	0
Se sploh ne strinjam	0
Skupaj	22

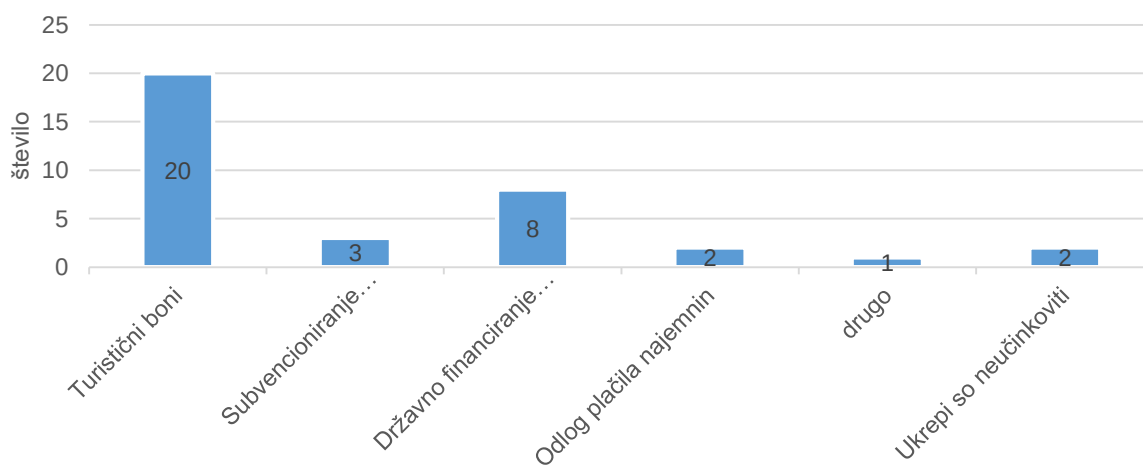
Graf 40: Ukrep vlade je omilil vpliv koronavirusa na slovenski turizem

Vprašanje: Kateri vladni ukrepi so vam pomagali pri prebroditvi krize (možnih več odgovorov)

Anketirani so najpogosteje navedli, da so turistični boni pomagali pri prebroditvi krize, prav tako pa tudi državno financiranje čakanja na delo doma.

Tabela 32: Ukrepi vlade, ki so pomagali pri prebroditvi krize

	Število
Turistični boni	20
Subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	3
Državno financiranje čakanja na delo doma	8
Odlog plačila najemnin	2
Drugo	1
Ukrepi so neučinkoviti	2
Skupaj	36

Graf 41: Vladni ukrepi, ki so pomagali pri prebroditvi krize

10.2.2 Ugotovitve

Polovica anketiranih je bilo turističnih kmetij, zasebnih sob in planinskih nastanitev. Dobra petina je bila hotelov.

V analiziranem obdobju 2019 je bilo največ turističnih subjektov zasedenih med 51 in 70 %, v enakem obdobju 2020 pa pod 30 %. Največ oddanih sob je bilo v obeh analiziranih obdobjih dražjih od 61 evrov, največ sob so oddali za 3 dni.

Polovica turističnih subjektov ima zaposleno le eno osebo. Pri 90 % anketiranih turističnih subjektov ni bilo odpuščanj, kar je povezano s številom zaposlenih (oz. samozaposlenih).

Struktura gostov se je v analiziranih obdobjih 2019 in 2020 spremenila, saj je bilo 2019 manj kot 10 % domačih gostov, v letu 2020 pa je bilo domačih gostov več kot 90 %.

86,4 % vprašanih se je strinjalo, da je vpliv turističnih bonov vpliv koronavirusa na slovenski turizem. Med pozitivne ukrepe vlade poleg turističnih bonov, najpogosteje navajajo subvencioniranje skrajšanega delovnega časa.

10.3 PREGLED UGOTOVITEV IN TESTIRANJE HIPOTEZ

- **Hipoteza 1: Koronavirus je vplival na turistično dejavnost.**

Hipotezo 1 lahko *potrdimo*. Odgovori posameznikov in turističnih subjektov kažejo, da se je zaradi koronavirusa spremenila destinacija potovanja. V letu 2020 je več kot polovica anketiranih preživel dopust samo v Sloveniji, v letu 2019 pa manj kot petina. Posledično je v letu 2019 več anketiranih preživel dopust v tujini kot pa v letu 2020 (kar je povezano z omejitvami potovanja v tujino).

V analiziranem obdobju leta 2019 je bilo v okoli 45 % turističnih objektov manj kot 10 % domačih gostov, v enakem obdobju 2020 pa je bilo v polovici anketiranih nastanjenih več kot 90 % domačih gostov. Kar pomeni, da se je struktura gostov v letu 2020 popolnoma spremenila.

- **Hipoteza 2: zaradi možnosti koriščenja bonov, se je večina anketirancev odločila za dopustovanje v nastanitvenih kapacitetah v Sloveniji.**

Hipotezo 2 lahko *potrdimo* (navedeno že pri prejšnji hipotezi). V letu 2020 je več kot polovica anketiranih preživel dopust samo v Sloveniji, v letu 2020 pa je manj kot petina. Leta 2019 je bilo v okoli 45 % turističnih objektov manj kot 10 % domačih gostov, v enakem obdobju 2020 pa je bilo v polovici anketiranih nastanjenih več kot 90 % domačih gostov.

- **Hipoteza 3: Uvedba turističnih bonov je prispevala k ublažitvi ekonomskih posledic v turizmu zaradi koronavirusa.**

Hipotezo 3 lahko *potrdimo*. Odgovori turističnih subjektov kažejo, da so turistični boni pomagali pri prebroditvi krize, saj se 86,4 % vprašanih strinjalo, da je vpliv turističnih bonov omilil vpliv koronavirusa na slovenski turizem. Poleg turističnih bonov so kot pozitiven ukrep izpostaviti tudi državno financiranje čakanja na delo doma.

11 ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi sem ugotavljal, kako je na gospodarsko dejavnost turizem vplival koronavirus, kako se je država odzvala, da bi ublažila ekonomske posledice krize v tej panogi in kako so je to vplivalo na posameznike pri izbiri turistične destinacije.

V teoretičnem delu naloge sem predstavil turistično dejavnost v Sloveniji pred koronakrizo in primerjavo za prvih devet mesecev leta 2019 in 2020 . Podatke sem črpal in primerjal na spletni strani Zavoda za statistiko, ki ima to področje zelo dobro urejeno.

Pri zdravstvenem vidiku novega koronavirusa sem imel na voljo veliko gradiva, predvsem na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje, vendar sem to vsebino v raziskovalni nalogi zaradi obsega naloge predstavil le na kratko. Vse podatke glede turističnih bonov sem pridobil na spletni strani Finančne uprave, ki zadevo spremlja. Njihove analize in podatki so mi zelo koristili za primerjavo s podatki Zavoda za statistiko in z rezultati anket v raziskovalnem delu.

V raziskovalnem delu naloge sem pri posameznikih oziroma upravičencih turističnih bonov naletel na izredno dober odziv, pri ponudnikih nastanitvenih turističnih dejavnosti pa je bil odziv zelo skromen. Anketo je izpolnilo manj kot desetina povabljenih, ker so bili hoteli ta čas zaprti. Za pomoč in posredovanje ankete direktorjem hotelov sem prosil bivšega dolgoletnega direktorja hotela, ki vse te direktorje pozna osebno.

Moram pa izpostaviti nekaj zelo prijaznih odzivov turističnih kmetij, ki so poleg sodelovanja v anketi, posredovali tudi še daljšo razlago, kako živijo in delujejo v tem času. Rezultati obeh anket so v celoti potrdili postavljene hipoteze.

Žal je hitro širjenje okužb z novim koronavirusom v drugem valu ponovno narekovalo zaostritev omejitvenih ukrepov in razglasitev epidemije. Ukrepi zaprtja

turističnih nastanitvenih objektov, gostinskih lokalov in omejitve gibanja, so ponovno prizadeli turistično in gostinsko dejavnost. Sedaj veljavni ukrepi, s katerimi smo omejili strmo naraščanje obolevnosti in tudi umrljivosti zaradi COVID-19, ostajajo do nadaljnjega nespremenjeni. Življenje v Sloveniji je spet tako rekoč obstalo. Samo upamo lahko, da bo novo cepivo proti COVID-19 čim prej pripomoglo k vrnitvi v normalno življenje in s tem k ponovnemu zagonu turistične dejavnosti in ostalih gospodarskih panog.

Če povzamem, so turistični boni in drugi ukrepi države na delovnopravnem področju zelo pripomogli k ublažitvi krize v turistični dejavnosti. Tako se je ohranilo na tisoče delovnih mest in rešilo številne turistične subjekte pred stečajem in zaprtjem dejavnosti. Ukrep podaljšanja veljavnosti turističnih bonov do 31. 2. 2021 pa bo tudi v letu 2021 pospešil ponovni zagon turistične dejavnosti, saj je še ni vnovčeno preko 200 mio EUR turističnih bonov. Glede na razmere po Evropi in svetu, se bo verjetno večina Slovencev ponovno odločila za dopustovanje v domovini.

Eno je uradna statistika, drugo pa je življenje. Ljudje vedno najdejo t.i. sivo cono in se znajdejo po svoje. V neformalnih pogovorih sem poskušal izvedeti, kako so se ljudje znašli v tem času. Poklical sem več zasebnih nastanitev v Kranjski Gori in jih povprašal, kako je bilo pri njih v resnici. Odzivi so bili zelo skopi, saj ljudje ne razlagajo neznancem, kako so kršili zakon oz. kako so zaobšli.

Zato sem ubral drugo pot. Pisal sem na Ministrstvo za notranje zadeve, Sektor za registracijo prebivalstva in javne listine in jih prosil za podatke o številu prebivalcev, ki so bili stalno in začasno prijavljeni v turističnih krajih (npr. Kranjska Gora, Bled, Bohinj, Piran) leta 2018, 2019, 2020 in 28. februarja 2021. Podatke o tem sem dobil z MNZ-ja 1. marca 2021.

V Kranjski Gori je bilo leta 2018 začasno prijavljenih 420 ljudi, leta 2019 495, leta 2020 2671, 28. februarja 2021 pa kar 4076. Število prijav začasnih bivališč v turističnih krajih se je v tem času povsod zelo povečalo, v Kranjski Gori za skoraj desetkrat.

12 VIRI IN LITERATURA

- ❖ Evropska komisija: EU pomaga oživiti evropski turizem [online]. [Citirano 1. okt. 2020: 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/travel-during-coronavirus-pandemic/eu-helps-reboot-europes-tourism_sl
- ❖ Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Finančna uprava RS: Turistični boni, Stanje na dan 23. 8. 2020 [online]. [Citirano 1. okt. 2020; 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/FURS/Novice-2020/Podrobnejši-statistični-podatki-in-stanje-na-področju-turističnih-bonov-na-dan-23-v2.-8.-2020.pdf>
- ❖ Mladi podjetnik, [online]. [Citirano 1. okt. 2020; 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/kaj-nam-prinasajo-predlogi-tretjega-sveznja-protikorona-zakonodaje>
- ❖ Podatki o unovčevanju turističnih bonov na dan 1. 10. 2020, Republika Slovenija. Unovčeni turistični boni po občinah-1.10.2020 [online]. [Citirano 1. okt. 2020; 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/novice/2020-10-06-podatki-o-unovcevanju-turisticnih-bonov-na-dan-1-10-2020/>
- ❖ Poročilo o aktivnostih zaščite, reševanja in pomoči ob pojavu bolezni COVID-19, Republika Slovenija, Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ljubljana, julij 2020 [online]. [Citirano 1. okt. 2020: 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/drzavni-organi/vlada/seje-vlade/gradiva-v-obravnavi/show/5572>
- ❖ Republika Slovenija, Finančna uprava, Turistični boni [online]. [Citirano 1. okt. 2020; 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: https://www.fu.gov.si/drugo/posebna_podrocja/turisticni_boni/
- ❖ TURNŠEK, Janez. 2002: Turizem za praktično rabo. Ljubljana: Mohorjeva založba. ISBN - 3-85013-938-7
- ❖ Uredba o načinu unovčitve bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma, povračilu sredstev preko informacijskega sistema Finančne uprave Republike Slovenije ter načinu vodenja in upravljanja evidence

bonov. [online]. [Citirano 1. okt. 2020; 20:00] Dostopno na spletnem naslovu:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED8114>

- ❖ Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE). 2020. Uradni list [online]. 30.5., let. 20, št. 80 [Citirano 1. okt. 2020; 20:00], str. 2826-2841. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-1195?sop=2020-01-1195>)